

KÜRD DİPLOMAT

www.Diplomat-kurdi.com

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır
H.Əliyev

№ 43 (242) 9-15 dekabr, Çileya pêş, sal 2013
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kurdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

Səh. 2

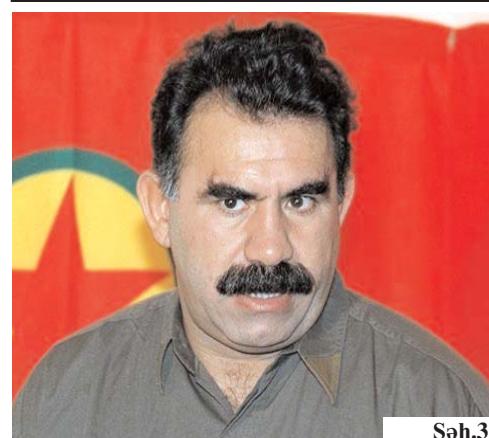
Səh. 8

Səh. 9

İlham Əliyev Xalça Muzeyinin
yeni binasında sərgilərin tərtibatının
təşkili ilə tanış olmuşdur

Barzani û Ebdulmehdî rewşa
emniya Iraqê nirxandin

Li Hewlêrê serokwezirê
Kurdistanê û wezirê aborî û
bazirganiyê Libnanê civiyan

Səh. 3

Səh. 8

Səh. 6

Səh. 8

Abdullah Öcalan Wê dîtina Barzani di derbarê
Millət Məclisinə girir Rojava de bê guhertin

SİMKO İNQİLÂBÎNIN
KÜRDÜSTAN VƏ AZƏRBAYCAN
TARİXİNDƏ ÖNƏMİ VƏ ROLU

Şandeya BDP û
HDP Cün Îmraliyê

Erdoğan ve Öcalan: Yüksekova olayı bir provokasyon

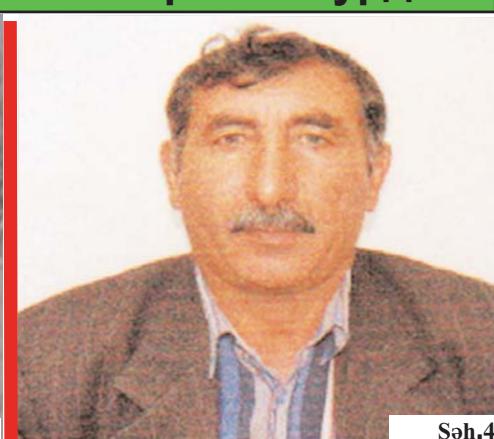
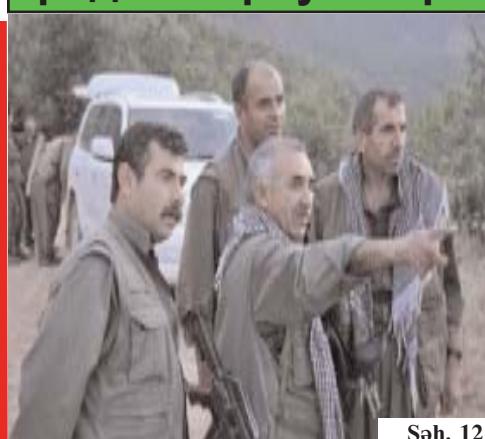
Nêcîrvan Barzani: Cihanê aligirekê mezin yê
demokrasiyê, aşitiyê û singfirehiyê ji dest da

Abdulla Öcalan və PKK-çılar partiya üzvü olacaq

AZƏRBAYCAN MƏNBƏLƏRİ KÜRD XALQI HAQQINDA

Ture茨кий министр: курды и Багдад смогут договориться
об энергетических сделках в этом месяце

Арабские лидеры Киркука готовят
предвыборную стратегию против курдов

Səh. 13

Səh. 9

Səh. 12

Səh. 4

BDP'li Hasip Kaplan: Mustafa Kemal
yüzlerce kez 'Kürdistan' demiştir

İro çavêr Kurdan
Li Hewlêrê ne

Karayılan'dan PKK
güçlerine talimatlar

Kürd balası

İlham Əliyev Xalça Muzeyinin yeni binasında sərgilərin tərtibatının təşkili ilə tanış olmuşdur

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqi Sənəti Dövlət Muzeyinin yeni binasında sərgilərin tərtibatının təşkili ilə tanış olmuşdur.

Azərbaycan xalçaçılıq sənəti sahəsində dünyanın aparıcı ölkələrindən biridir. Tətbiqi sənətin nadir nümunələrinin toplandığı Xalça Muzeyi ayrı ayrı dövrlərdə müxtəlif üvanlıarda yerləşmişdir. Ölkəmizin nadir incilərindən olan xalçaların daha geniş və səmərəli nümayishi məqsədilə Prezident İlham Əliyevin Sərençamına əsasən Muzey üçün xüsusi binanın tikilməsi qərara alınmışdır. Hazırda orijinal üslubda inşa olunmuş binada tikinti-quraşdırma işləri tam başa çatdırılaraq son tamamlama işləri aparılır. Burada 15 mindən çox eksponatdan ibarət nadir kolleksiya mühafizə olunur. Bu kolleksiyanın tamaşaçılara təqdimatı üçün binada müasir tipli sərginin nümunəsi yaradılır.

Mədəniyyət və turizm naziri

Prezident İlham Əliyev "Euronews" telekanalına müsahibə verib. AzərTAC-a istinadən dövlət başçısının müsahibəsinə təqdim edirik:

- Biliyim ki, Siz informasiya texnologiyaları sektoruna xüsusi diqqət yetirirsiz. Bu barədə etraflı danışa bilərsinizmi?

- Bəlli, bu, hazırda Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı üçün əsas istiqamətlərdən biridir. Bu sektorun çox böyük perspektivi vardır. Bu, ideyalar yaradan, ölkəmizdə ümumi təhsilin səviyyəsinin yüksəlməsinə təkan verən sektordur, bizim aparıcı beynəlxalq elmi araşdırımlara qoşulmağımıza kömək edir. Elecə də, əlbəttə ki, iqtisadiyyatın, xüsusən de qeyri-neft sahəsinin inkişafı üçün informasiya texnologiyaları sektorunu böyük əhəmiyyətə malikdir. Təsadüfi deyil ki, bu il ölkəmizdə "İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları il" elan edilib. Bu, əsasən onunla əlaqədardır ki, bu il Azərbaycanın ilk süni peyki buraxılıb. Bu minvalla biz kosmik sənayesi olan ölkəyə çevrildik.

Həmin peyk tamamilə Azərbaycan mütəxəssislərinin idarəsinə verilib. Biz bu programı daha da genişləndirmək niyyətindəyik. Yaxın vaxtlarda ikinci, üçüncü peylər də buraxılaçaqdır. Bizim ölkəmizdə informasiya texnologiyalarının tamamilə əhatə etməsi əhaliyə müasir xidmətlər göstərilməsinə imkanlar yaradacaqdır. Bildiyiniz kimi, ölkəmizdə bu yaxınlarda əhaliyə kütləvi xidmətlər göstərən "ASAN xidmət" fəaliyyətə başlayıb. Bu, əslinde Azərbaycanın brendidir.

Regionlarda informasiya-kommunikasiya texnologiyaları inkişaf edir. Hazırda biz geniş-zolaqlı internetin hər bir kənddə tətbiqi üzərində işləyirik. Bu layihəni dövlət maliyyələşdirəcək-

gramların işlənilərə hazırlananması, qeyri-maddi mədəni irlərin qorunması, beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi daxildir. Muzeydə suvenir mağazası fəaliyyət göstərəcəkdir. Muzeyin kolleksiyasında, həmçinin XIX əsrin sonundan XX əsrin əvvələlinədək ölkəmizin müxtəlif

yaratılmış "A1" kateqoriyalı qoruma sistemine əsasən seyf yalnız barmaq izi ilə açılır.

Dövlətimizin başçısı fondların qorunması otağına da baxdı. Burada ilk dəfə Azərbaycanda elektron idarəetmə və elektron yaddaşlı sistem qurulmuşdur. Diqqətə çatdırıldı ki,

İlham Əliyev: "Əhaliyə kütləvi xidmətlər göstərən "ASAN xidmət", əslində Azərbaycanın brendidir"

dir. Hazırda bu istiqamətdə xeyli iş görülür. "Bakutel" sərgisinin iştirakçılarının sayı ilbəl artırmadadır. Yeni tədqiqatlar üzə çıxır. Biz təkcə neft-qaz əməliyyatlarının, humanitar əməkdaşlığın deyil, eləcə də regionumuzda müasir texnologiyaların mərkəzinə əvvələnmək istəyirik.

- Siz elektron hökumət - "ASAN xidmət" i xatırlatdınız. Sizcə əhalinin hökumət strukturlarına məhz bu cür müraciət etməsi nə qədər vacibdir?

- Bu, çox mühüm məsələdir. Bu, bize korrupsiya ilə mübarizə aparmağa, bürokratizmi aradan qaldırmağa, əhaliyə birbaşa almalı olduğu xidmətləri maneəsiz əldə etməyə kömək edir. Təessüf ki, bu, həmişə baş tutmur. Buna görə de "ASAN xidmət" özündə bir neçə funksiya daşıyır. Birincisi, müasir xidmətlər göstərilməsi, ikincisi, korrupsiya ilə mübarizə, şəffaflıq, kadrların hazırlanması.

"ASAN xidmət" sisteminde artıq yüzlərlə könüllü çalışır. Onların əksəriyyəti gəncəldir. Bu könüllülər özləri gələrək insanlara təmənnəsiz yardım edirlər. Bu, dövlət ilə vətəndaşlar, dövlət məmurları ilə dövlət təsisatları arasında qarşılıqlı münasibətlərin yeni formasıdır. Təsadüfi deyil ki, "ASAN xidmət" sisteminin həyata keçirilməsindən bir ildən də az vaxt ötsə də, artıq 500 mindən çox vətəndaş bu xidmətə müraciət edib. Heç bir şikayət olmayıb. Həmi razıdır. Bu, həqiqətən müasir Azərbaycanın brendinə çevrilib. Biz ölkəni modernləşdiririk, siyasi sistem də modernləşdirilir. Bu halda biz bütün sahələri modernləşdirməliyik. İnsanlar üçün ele bir şərait

yaratmalıq ki, onlar razı qalsınlar və arayışlarının alınmasına hədər yerə vaxt itirmesinlər. Halbuki, indi bu sənədləri bir

Xalça Muzeyinin eksponatlarının sonradan yeni binanın müasir fondların qorunması otağında yerləşdirilməsi məqsədilə onların müvafiq vəziyyətə getirilməsi üçün bir neçə ay vaxt tələb olunur. Muzeyin ekspozisiyası xalça sənətində əsas bədii istiqamətləri dəqiq əks etdirmeklə onların özünməxsus xüsusiyyətlərini, həmçinin materialları, işləmələrin texnikasını, ince və çox dərin bədii xüsusiyyətləri ilə ahəngdarlığını, aydın şəkildə təsnifatını açıq göstərir. Prezident İlham Əliyev Xalça Muzeyinin yeni binasında ekspozisiyanın yerləşdirilməsi sxemine baxdı. Burada Muzeyin 3D görüntüsü də təqdim olunur. Xalçaların toxunması və naxışları barədə qısa filmin təqdimatından sonra dövlətimizin başçısı əhaliyə xalçalarla tanış oldu. Ekspozisiyadakı xalçalar arasında XVII, XVIII, XIX və XX əsrlərdə toxunan dünya şöhrətli kompozisiyalara rast gəlmək olar. Burada, həmçinin zamanın diktə etdiyi ənənəvi xalq üslublu sütətlərin müəllifi olan rəssamların müasir işləri əks etdirilir.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda en böyük ölçülü xalçaya baxdı. Muzeyin sərgi konsepsiyası adı sərgilərdə fərqlişir. Əsas eksponatlar – xalçalar qövsəkili divarlardan asılır, onların da əksi bütün yuxarı mərtəbələrdən görünür. Bunun sayəsində sərginin böyük hissəsini müxtəlif rakurslardan izləmek mümkündür. Hər mərtəbədə müzeyin fondundan digər əşyaların və eksponatların sərgilənməsi üçün vitrinlər və platformalar quraşdırılmışdır ki, bu da sərgiyə tam dolğunluq verir və tamaşaçılara sərgini daha yaxşı izləməsinə şərait yaradır. Muzeydə nümayiş zali da vardır. Burada xalçalar, naxışlar, xalçaçılıq sənətindəki ənənələr barədə filmlər nümayiş olunacaqdır. Dövlətimizin başçısı buradakı xidməti otaqlarada açıq səma altında sərgilərin təşkili mümkün olacaqdır.

Azərbaycan Xalçası və Xalq Tətbiqi Sənəti Dövlət Muzeyinin yeni binasında sərgilərin tərtibatının təşkili ilə tanış olan Prezident İlham Əliyev tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

neçə dəqiqə ərzində əldə edə bilirlər.

- Bu sərgi Sizin elan etdiyiniz "İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları il"nin özünməxsus aynasıdır. Siz bu sərgi barədə nə düşüñürsünüz? Axi, Siz birinci dəfə deyil ki, "BakuTel" sərgisine baş çəkirsiniz. O, elə bil dəyişib, daha da böyüyü...

- Mən hər il "BakuTel" sərgisində oluram. Əlbəttə, o, ildən-ildə genişlənir, iştirakçıların sayı artır. Məni sevindirən odur ki, həm yerli, həm də xarici şirkətlərin sayı çoxalır. Deməli, biznes artmaqdadır, informasiya texnologiyaları üzrə aparıcı beynəlxalq şirkətlərin Azərbaycana diqqəti də artır. Biz bu işə başlayanda qarşımıza belə bir məqsəd qoymuşduq ki, o, ənənəvi neft sərgisi kimi beynəlxalq nüfuz qazansın.

Neft sərgisi bize neft-qaz yataqlarını inkişaf etdirməyə kömək göstərmüşdür. Biz neft-

daşıyır. İndi biz bütün dünyada təkcə neft-qaz ehtiyatlarına malik olan ölkə kimi deyil, həmçinin gələcəkdə yüksək səviyyəli elmi potensiala və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiq olunduğu ölkə kimi tanınacaq. Əlbəttə, Azərbaycanın bu sahədə dəb qanunvericisi rolunu oynayacağını düşünmək sadəlövhlik olardı. Mən həmişə demisəm ki, biz dəb qanunvericilərinin bir addımlığında olma留意q və ən müasir texnologiyaları iqtisadiyyatımıza tətbiq etməliyik. Bu proseslərdə dövlət təminatçı kimi çıxış edir, çünkü maliyyənin əksər hissəsini dövlət təmin edir.

Fərdi sektor isə dövlətin ardınca, yaxud onunla paralel olaraq addımlayıb və bizim yaradığımız bütün imkanlardan istifadə edir. Biz yüksək templərlə irəli gedirik, müasir dövlət qururuq. Bu gün müasir texnologiyalar olmadan heç bir dövlət normal inkişaf etməyə

qadir deyildir.

- Mümkünsə, "TASİM" layihəsi barədə də bir neçə kələmə deyərdiniz. Çünkü bu, böyük, qlobal layihədir, həm Azərbaycan, həm də region üçün vacibdir.

- Bəlli, biz bir qlobal layihələrdə - kommunikasiya, energetika və nəqliyyat layihələrində iştirak edirik. Bizim coğrafi vəziyyətimiz elədir ki, həm Şimal ilə Cənub, həm də Qərb ilə Şərqi arasında təbii kəsişmə nöqtəsiyik. Lakin infrastruktur-suz belə coğrafi mövqenin heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Deməli, onu səmərəli infrastrukturla gücləndirmək lazımdır. Energetika dəhlizləri bu gün Avropanın və digər qitələrin diqqətini cəlb edir. Həyata keçirdiyimiz nəqliyyat layihəsi - Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiye arasında dəmir yollarının birləşdirilməsi, həmçinin qitələrarası əhəmiyyət daşıyacaqdır. Bu yol İpək Yolunun bərpasıdır, Çindən Londona qədər gedib çatacaqdır.

Kommunikasiya sahəsində də belədir. Elektron xidmatlarıla əlaqədar Azərbaycanda inşa olunan kommunikasiyalar insanları, ölkələri yaxınlaşdırmağa xidmət edir və Azərbaycana uzun illər boyu dividendlər getirəcəkdir. TASİM layihəsi də bu qəbildəndir. Yəni, bütün bular ölkənin ümumi inkişaf konsepsiyasına daxildir. Bizdə olan potensialdan – coğrafi mövqədən, təbii ehtiyatlardan, insan potensialından istifadə etməklə ölkəmiz inkişaf edəcəkdir. Əlbəttə ki, bize öz məqsədlərimizə çatmaqdə kömək edən xarici tərəfdəşlərimizlə fəal işləməklə buna nail olacaq.

- Çok sağ olun, cənab Prezident.

SOCAR İraqın Kürdistan bölgésində neft kəşfiyyatına başlayıb

Dövlət Neft Şirkəti Şimali İraqda geoloji kəşfiyyat işlərinə başlayıb. Bu barədə avropa.info-ya məlumatlı mənbədən xəbər daxil olub. Məlumatda görə, Rövnəq Abdullayevin neftçiləri İraqda kurdlerin yaşadığı bölgədə, konkret Mosul və Kerkük

Şəhərləri etrafında neft kəşfiyyatı işlərinə start veriblər.

Mənbənin bildirdiyinə görə, Şimali İraqda neft hasilatına da SOCAR birbaşa nəzarət edəcək. İlkinq qiyamətləndirməyə görə, SOCAR Şimali İraqa 2 milyard dollar sərməye yatıracaq. Məsələnin başqa bir tərəfi isə ondan ibarətdir ki,

xeberle.com

Abdulla Öcalan və PKK-çılar partiya Üzvü olacaq

Türkiyə parlamentinə təqdim olunan qanun paketində nəzərdə tutulan müdədələlər görə, Abdulla Öcalan və dağdan enən PKK-çılar siyasi partiyalar üzv ola biləcəklər. Türkiyə mətbuatına istinadən məlumatına görə, Türkiye hökumətinin bir müddət önce açıqladığı "demokratikləşmə paketi" 5 dekabrda Türkiyə parlamentinə təqdim olunub.

17 maddəlik paketdə bu tənzimləmələr yer alıb: Seçkilərdə kürdçə təbliğat aparıla biləcək. Siyasi partiyalar artıq həmsədrlik sistemində keçə biləcək. Həmsədrler 2 nəfərdən çox olmayacaq.

Yerli təşkilat qurulmayacaq: Yerli təşkilatların qurulması məcburi olmayaçaq, nəticədə yeni partiyaların seçkilərdə iştirakı asanlaşacaq. 3% səs toplayana 1 milyon lire yardım: Millet vekili seçkilərində 3% səs toplayan partiyalara büdcədən maddi yardım

ediləcək. Yardım 1 milyon lirədən az olmayacağına görə, mitinq yeri ortaq müəyen-

yürüyüş üçün birdən çox yer və marşrut müyyənləşəcək, amma iştirakçılar ümumi asayışı pozmayacaq, vətəndaşların gündəlik həyatını çətinləşdirməyəcəklər. Açıq hava mitinqləri günəş batana qədər, qapalı məkanda isə saat 24:00-a qədər davam edəcək. Nümayişçilər müşahidə altında saxlanacaq: Bütün tədbir və nümaişlərdə çıxış edənlərin səs və görüntüləri yazılıcaq. Məqsəddən kənara çıxılarsa, polis aksiyani dağıdacaq: Təşkilatçılar mitinqin məqsədini aşarsa və ya nizam-intizam yarada bilməsə, polis "dağıdın" emri veriləcək. Artıq kürd dilində təhsil daxil olmaqla, fərqli dil və ləhcələrdə təhsil almaq mümkün olacaq. Hicaba mane olanlar həbs ediləcək. Kimlik vermeyən cəzalandırılacaq. Məktəb və iş yerlərində namaz qılmağa mane olanlara 1 iləndən 3 ilə qədər həbs cəzası veriləcək.

İraq ölkə ərazisində Azərbaycanın səfirliyinin açılmasını gözləyir

Bunu İraqın Azərbaycan-dakı səfiri Heyder Əl-Barrak Azərbaycan İraq hökumətlərarası komissiyanın iclasında deyib. "İraq tərəfi ölkə ərazisində Azərbaycanın səfirliyinin açılmasını gözləyir". Movqə.az-in Trend-ə istinadən verdiyi məlumatda görə, bunu İraqın Azərbaycandakı səfiri Heyder Əl-Barrak ticarət, iqtisadiyyat sahəsində ikiterəflı əməkdaşlıq üzrə hökumətlərarası komissiyanın iclasında deyib. Diplomat bildirib: "Ölkənizin İraqda səfirliyinin

açılması ikiterəflı əməkdaşlığın geləcək inkişafına yardım edə bilər". Onun sözlərinə görə, tərəflər, həmçinin enerji sahəsində əməkdaşlığın inkişafına məraqq göstərir: "Bu əməkdaşlıq təcrübə, eləcə də hər iki ölkənin neft sahəsindəki ali məktəblərinin tələbələrinin mübadiləsini özündə birləşdirə bilər".

Səfir Azərbaycanla İraq arasında emtəe dövriyyəsinin artdığını da deyib: "2012-ci ilin yekunları üzrə ölkələrimiz arasında

əmtəe dövriyyəsi texminən 418 milyon dollar olub. Bu rəqəm hələ bu yaxınlarda mənə inanılmaz görünürdü. Bununla belə, əməkdaşlığın aktivləşdirilməsi lazımlı bəzi tamamilə fəaliyyətsiz sahələr də mövcuddur". Diplomat İraqın ali məktəblərinə müraciətlərin sayının artlığına da diqqət çəkib: "Səfirlik ayda İraqa viza almaq üçün texminən 50-100 ərizə qəbul edir. Və burada müsləmanların müqəddəs ziyarətgahlarını ziyarət etmək istəyən zəvvar-

ların sayı hesaba alınır. Bu, azərbaycanlı iş adamlarının İraq bazarlarına daha aktiv daxil olmalarından xəbər verir".

"Ermənistanla əlaqələrin normallaşması Cənubi Qafqazda əldə ediləcək sülhdən asılıdır"

Türkiyənin Xarici İşlər Naziri Əhməd Davudoğlu Ermənistan - Türkiye əlaqələrinin normallaşmasının Cənubi Qafqazda əldə ediləcək sülhdən asılı olduğunu bildirib.

Trend-in məlumatına görə, bu haqda Türkiyənin Haber-türk telekanalı məlumat verib. "Ermənistan və Türkiyə

əlaqələrində normallaşma yaranmasa belə, Cənubi Qafqazda sülh əldə edilməzse, bu əlaqələr hər an pozula bilər", - deyə Davudoğlu bildirib.

XİN rəsmisi onu da qeyd edib ki, hal-hazırda regionda Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan üçlü mexanizmləri möv-

cuddur və Ermənistanın Rusiya ilə əlaqələri nəzəre etdirmək barədə razılığa geliblər. Həmsədr ölkələrin nümayəndə heyətlərinin başçıları Azerbaycan və Ermənistan

Kiyevdə qəbul olunmuş Qarabağ bəyanatının mətni yayılıb

AzərTAc ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin nümayəndə heyətlərinin başçıları və Azərbaycanla Ermənistanın xarici işlər nazirlərinin Kiyevdə qəbul etdiyi birgə bəyanatın mətnini yayıb. Bəyanatda deyilir:

- ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin nümayəndə heyətlərinin başçıları (Rusiya Federasiyasının xarici işlər naziri Sergey Lavrov, Fransanın Avropa işləri üzrə naziri Tyler Repentin, ABŞ dövlət katibinin Avropa və Asiya işləri üzrə müavini Viktoriya Nuland), Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov və Ermənistanın xarici

şəhərləri etrafında neft kəşfiyyatı işlərinə start veriblər. Mənbənin bildirdiyinə görə, Şimali İraqda neft hasilatına da SOCAR birbaşa nəzarət edəcək. İlkinq qiyamətləndirməyə görə, SOCAR Şimali İraqa 2 milyard dollar sərməye yatıracaq. Məsələnin başqa bir tərəfi isə ondan ibarətdir ki,

Kiyevdə iclasının keçirilməsi ilə əlaqədar Dağılıq Qarabağ

prezidentləri arasında yüksək səviyyədə dialoqun bu yaxınlarda bərpa edilməsini alqışlayıb və ümidi var olduqlarını bildiriblər

ki, qarşidakı görüşlər sülh prosesinin irəliləməsinə kömək edəcək. Onlar tərefləri regionda gərginliyi azaldacaq tədbirləri nəzərdən keçirməyə çağırıblar. Azərbaycanın və Ermənistanın xarici işlər nazirləri yüksək səviyyədə növbəti danışqlara hazırlıq məqsədi ilə Minsk qrupunun həmsədrərinin himayəsi ilə 2014-cü ilin əvvəlində yenidən görüşmək barədə razılığa geliblər. Nazirlər bildiriblər ki, regionun əhalisi çox uzun süren bu münaqişənin həlli tərəqqi əldə olunacaqını gözləyir və o, buna layiqdir. Nazirlər həmsədr ölkələrin vasitəcilik səylərini yüksək qiymətləndiriblər.

Abdullah Öcalan Millət Məclisinə girir

Türkiyə Büyük Millət Məclisinə təqdim edilən "demokratikləşmə paketi" qəbul edil-

dikdən sonra paketdən çıxan sürpriz dəyişiklərlə görə, terrorda günahlandırılanlar hebs olunan Öcalan başda olmaqla hebsdə olanlar və dağdan enəcək bütün PKK-çılar partiyalara üzv ola biləcək.

"Axar.az" Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, hökumətin bir müddət əvvəl açıqladığı, həll müddəti baxımından böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi bildirilən, amma qeyri-kafi hesab olunaraq tənqid edilən "demokratikləşmə paketi" dünən TBMM-ə göndərilib. 17 maddəlik paketdə çox maraqlı maddələr var:

Öcalana yaşılı işiq

Qanunun qüvvədən qaldırılan hökmər hissəsində İmralı hebsxanasında məhbus olan Abdullah Öcalan və dağdan enməsi gözlənilən PKK-çılara siyaset yolu açılır. "Siyasi Partiyalar Qanunu"nın "siyasi partiyalara üzvlüyü" qadağan edilən hökmər arasından "terror aksiyasından hebs olma" maddəsi götürülür. Beləcə, Öcalan və ya dağdan enən PKK-çılar BDP və HDP başda olmaqla istədikləri partiyaya üzv olaraq siyasetə qoşula biləcəklər. Paketə əsasən dövlət sırrını açmaqdə və terror törətməkdə günahlandırılanlar dövlətə qarşı işlenilən cinayətə görə hebs olunaların siyasi partiya üzvlüyü qadağası aradan götürüləcək.

Kurdca təbliğat

Seçkilərdə kurdçə təbliğat aparıla bilinəcək.

Çox liderlilik

Siyasi partiyalar artıq çoxliderlilik sisteminə keçə biləcək. Çox liderlilik sisteminde başqan 2 liderdən çox olmayıcaq. İndiye qədər bu sistem tekçə BDP-də var idi.

Xüsusi məktəblərdə kurdca təhsil

Özəl kurslar xaricində artıq kurd dili başda olmaqla başqa dil və ləhcələrdə təhsil verilə biləcək xüsusi məktəblər açmaq olacaq. Bu təşkilatlarda təhsili və təhsil veriləcək dil və ləhcələrə Hökumət qərar verəcək.

Nifaq cinayətinə görə cəza olacaq

Qanunla nifret cinayəti "Türk Cəza Qanunu"na əlavə olunacaq. "Türk Cəza Qanunu"nın 122-ci maddəsinin "ayrı-seçkililik" olan başlığı "nifaq və ayrı-seçkililik" olaraq dəyişdirilib. Maddədəki "din, dil, məzhəb" bəndlərinə "milliyət" anlayışı da əlavə olundu. Ayrı-seçkililik etməkdə cəzalandırılanlara verilən 6 aydan 1 ilə qədər hebs cəzası, 1 iləndən 3 ilə qədər hebs cəzası ilə əvəzlənib.

Tükçə olmayan kənd adları

Qanunla "Şəhərlər İdarəsi"nin kənd adlarının dəyişdirilməsini zəruri edən maddə çıxarılib. 1949-cu ildəki tənzimləmələrin aradan götürülməsi türkçə olmayan kənd adlarının dəyişdirilməsinə manət tərədəcək. Amma daha əvvəl dəyişdirilən adlar üçün yeni bir tənzimləmə edilməyib.

Şapka və əlifba cəzası aradan götürüldü

"Türk Cəza Qanunu"nın "Şapka və Türk Hərfəri" başlıqlı maddəsi qüvvədən düşüb. Beləcə, qadağan olmasına baxmayaraq, tam qadağaya qoyula bilməyən şapka taxma zəruriliyi ilə əlifbada "x, q, w" kimi hərfərin istifadə edənlər üçün nəzərdə tutulan 2 aydan 6 aya qədər hebs cəzası aradan qalxmış olacaq.

**Əbdülhəmide Temir
Qarabağdadi**

Huş cixib başımdan, deyil özümde.
Qəmlidir avazım, şeyrim, sözümdə.
Neçə arzularım, qalib gözümde.
Xəyalı güzərim, Qarabağdadır.

Dindirməyin bir an məni amandı,
Qəlbim qan ağlayır, beynim dumandı.
Dostlar, yaralıyan xeyli zamandı,
Əyləmiş vüqarım, Qarabağdadı.

Yaman qəribseyib, Seyidim, Xanım,
Qəmlidir muğamım, tarım, kamanım.
Məndə kürdoğluyam, gələr zamanım,
Həsrətim, qubarım, Qarabağdadı.

**Sultan
Müellim
Ordubad
rayonu,
Tivî kəndi**

NAXÇIVANDADIR

Dağların qoynunda yaranan, quran,
Xanın sarayına min bəzək vuran,
Danyeri, hər zaman yuxudan duran,
Zəhmətkeş insanlar, Naxçıvandadır.

İnsanları ömrüboyu yaşıdan,
Onun sağlamlığı qeydin qalan,
Duzlardan qoynunda saraylar salan,
Duzun, duz dağları, Naxçıvandadır.

Məmməd Düzündəki ilanlı dağı,
O, Nuh Peygəmbərin inamlı dağı,
Əlince çayının üzümü, bağı,
Üzümün şirini, Naxçıvandadır.

Əfsanələr, Qarabağlar türbəsi,
Sərin, sulu, pir adlanan çeşməsi,
Şairlərin sazlı-sözlü nəgməsi,
Şairlər məkanı, Naxçıvandadır.

Topal Teymurlara zərbələr vuran,
On dörd il qalada mərdliklə duran,
Nəimi məzarı orda uyuyan,
Xanağa qalası, Naxçıvandadır.

Füsünkar Göygölün aranı, dağı,
Tüklüçəmən, Çəşməbaşı yaylağı,
Qaranquşda igidlərin oylağı,
Gəmiqayasında, Naxçıvandadır.

Dağların havası, sərin bulağı,
Qız-Gəlinin yağı, balı, qaymağı,
Çox gözəldir Batabatın yaylağı,
Batabat, Zorbulaq, Naxçıvandadır.

Məmməd Səid, Məmməd Araz, bir dağdır,
Mirzə Cəlil ölməyiبدir, o, sağdır,
Demə, Hüseyin Cavid bizdən uzaqdır,
Ölməz əsərləri, Naxçıvandadır.

Mömünəxatunun məğrur türbəsi,
Qızlar bulağının şəlalə səsi,
Salxım söyüdlərin sərin kölgəsi,
Qızlar bulağı da, Naxçıvandadır.

Bir gün, açaqaqdı, soluxmuş güller.
Yen çeh-çeh vurar, bizim bülbüllər
Arzu qanadlanar, könüllər güler
Nurlu bur baharım, Qarabağdadı.

Kurd balası

Minək kəhər at belinə,
Qalxaq bizim kurd elinə,
Şənşəkər-bal dilinə,
Qurban olum, kurd balası .

Nədəndir bu el-mahalda,
Başın olub qalmaqla,
Çıx irəli, durma dalda,
Qüvvəm, qolum, kurd balası.

İgid kürdün balasınan,
Harda qalib o ad, o san?
Nədən belə yaralısan?
Qadan alım, kurd balası.

Sinəmdəki gel bu oxu,
Çıxart, qanım axşın coxu.
Şən bir qəmli mahni oxu,
Məndə çalım, kurd balası.

Şuşa müqəddəs ocağım,
Kəlbəcərdi çarşaz dağım,
Hani Lacın tek oylağım?
Ölüm, qalım, kurd balası.

Əfsanə, həqiqət, tarix yadaşı,
Tarixə çevirmiş qayani, daşı,
Asab-Kəfdir ürəklərin sirdası,
Müqəddəs bir ocaq, Naxçıvandadır.

Badamlı, Sirabdır dəndlərə dərman,
Tivî kəndindədir bir sərin Narzan,
Dağları bürüyən çən, çıxkin, duman,
Gül üstə şəbnəmlər, Naxçıvandadır.

Hatəm kimi, səxavətlə ad alan,
Yoxsulun, kasıbin qeydina qalan,
Doğma kənddə məktəb, məscid saldırın,
Kənd çəşməbasarda, Naxçıvandadır.

Tarixin yaddaşı, xalq əfsanəsi,
Qayada dağılmış Nuhun Gəmisi,
Ordubad bağının dadlı meyvəsi,
Nuhun mezarı da, Naxçıvandadır.

Dağların lalesi, balı, arısı,
Şərurun şöhrəti "Şərur Yallısı",
Koroğlu heykəli, Babək Qalası,
Bəhruzun muzeyi, Naxçıvandadır!

Gəmiqaya Səndədir

Dünya üzün bir zamanlar su almış,
Ulu Babam bir əfsanə yaratmış,
"Nuh Gəmisi" dağa dəyib dağılmış,
Gəmiqaya, kədər nədir, qəm nədir?
Nuhun gəmi qalıqları səndədir.

Dalğalı Göygöldür arxan, dayağın,
Tarixlərdən gəlir səsin-sorağın,
Çəşməbaşı, Tüklüçəmən yaylağın,
Zirvəndəki əriməyen qar nədir?
Yaşıl gözel, buz bulaqlar səndədir.

Qaranquşun söhbəti var, sözü var,
Daşlarında babaların izi var,
Əyriçayda yüz bulağın gözü var,
Söylə, yurda duman nədir, çən nədir?
Tarixlərin daş yaddaşı səndədir.

Suludüzün çəşməsindən içəndə,
Nazağanın gədiyindən keçəndə,
Gəmiqaya yaylağın köçəndə,
Bax, zirvədə qartal nədir, səs nədir?
Tükənməyən xəzinələr səndədir.

Dörd fəsl yaşadan göygölün sənin,
Çıçəklə doludur çölün, çəmənin,
Gözəde Nərgizin, Nilufərlərin,
Ətir saçan ilk baharı səndədir,
Zirvələrin şəh vüqarı səndədir!

Lê ez mam gumana te

Ez tibünim, tu avî,
Were kanya dilê min.
Dikışî cîma min navî
Nagihînî meremê min.

Ez rêuwîme, tu çiyayî.
Tu min hilde sîngê xwe,
Ser te mam metelmayî,
Ça Zînê ser Memê xwe.

Ez sorgulim, tu bilbil.
Çîma minra nastreyî,
Dilê minda hezar kul,
Dermanê min tenê tuî.

Dilo qertel
Dilo qertel, dilo sêfil belengaz,
Qet şâ nabî, car nakenî, nakî naz.
Dinya alem temam bûye gul û nûr,
Tu dirokî, dikewgirî hûre-hûr.

Derdə dinê dane te da ci hêwal,
Çi dixwazî sîngê min da dikî qal.
Em pizmamin, hevra bûne ji dêkê,
Me çavên xwe vekirîye tev rokê.

Gelê ku nikare bilind bike al,
Békenîyê xelqêye dijî bê pergal.
*
...ziman ruh û nefesa gele
ku nay axaftin vedimire
-tevayî wefat dikan...
*

NANÊ AZADÎYÊYE WELAT BO GELA,
WELAT UNDA BÙNÊ GEL RA TÊ XELA...

Roja hatim dunyayê
Edaletê silav da
Dema rabûm meydânê
Dostanyê penc vedâ
Biratîyê rewnek da
Hema ku bûm beş-beşî
Edalet jî vemirî
Dostanî jî biratî jî bû derew herişî
Dunya xwîn vereşa
Mirovahî hilweşîya
Xwîna sor bû çem kişiya
Xwîna sor

MIROVAHÎ HEMBERÎ HEV RAWESTÎYA

Ez leglegim, tu hêlûn.
Bihêle daynim rextê,
Teyrê de gi firîn cûn
Lê ez mam gumana te.

Kûrdistana min
Kûrdistana min zyarete
Ava wê li ava qudrete
Gelê kûrd lê ma hizmete.

Kûrdistana min zêryayî
Sal û xeman tu giryayî
Dijmin bi zor tu hildayî.

Tu pareke minî, min ne eşîne,
Xwe ji derd û kulla tu dawesîne.
Ez ku te bivînim rehêr, seqirî,
Çavên min ê zihabin ji hêşir, girî.

Bese êdî, bese êdî em hev bê,
Xwera çêkin welitekî aza, şen.
Vê dinya ronik da hevra bextewar,
Kurdisdana xwe da em bijin kubar.

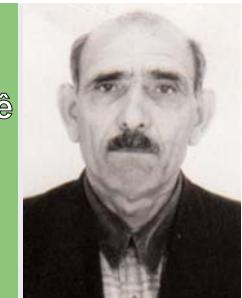
**Xeylaza
Reşid**

Der û berê te ustrîne
Dil û hinavê te birîne
Kê tê bi zor te hiltîne.

Emê bi van helebesta
Bi xwîna şehîdên kelebesta
Te xilazkir li bin destâ.

**Behrîyê
Evdil
rezaq**

HEYA KENGÊ

HEYA KENGÊÊÊÊ

*
Em natırsin ji gurma-gurma ewr esmana
Em venakışın ji sur û sermê

berf û qesemê

Emin lehengê azayê

Mizgînya buharê

Emin dîroka demê

Emê hilbigirin ala milmilandî

Li ser axa kurdistanê

Emin şervanê rizgarîyê...

30.11.2013.

Kî...

Kî dibêje kurd bila welatê xwe ra xwedî derneyên

ji serxwebûnê îmtîna bikin...

Kî dibêje bila kurd dereqa hevda derew û buxtana

bikin hevdu qebûlnekin....

Kî dibêje bila kurd kujerê resena xwera bawerîya

xwe bîne jêra qerdaş bêje,

Kî,Kî ixanetê dike...

Kî dibêje bila kurd dawîyêda bi hevra îxanetê bikin

hemberî hevdu bimeşin

kî,kî,kî....?

KUŞTIM

Zulm û zora sextekaran

êrîşen kedxaran

îxanetê,durîtya xwefiroşan

mirovahîya hov

Ez-eztîya kurda

ez kuştıim...

B.B.T.

em li ku bin jî

welatekî me heye

dilê meda-KURDISTAN.

B.B.T.

BÊ DENG

EZ BÊ DENG NAMİNIM

EZ DIKELIM,DIHERIKIM

RASTIYÊ XUYA DIKIM

HEWAR PENABERAN

REWŞA HÊSÎRÊN KURDISTANÊ

ZAROKÊN BÊ XAYÎ MIN DÊŞÎNE

HELWESTA SEROKAN MIN DÊHŞÎNE

HEWAR,HEWAR,HEWAR

HETANÎ ESMANA HEWAR...

31.08.2013.

Xwezila

Li ser Kurdistana serbixwe bifiryama,

esmanê sayî para min bûyana

Ji kubarîya sexte

ji ez eztîyê

ji beş_beşîyê

ji xeribîyê

penabertîyê

ji jîna bi minet

dûr bibûyama

li ser axa niştimanê

A yekbûyî

perwaz

PERWAZ BIBYAMA

BI SER BILIND MEZIN BÜYAMA

BI SER BILIND MEZIN B[YAMA].....

AZƏRBAYCAN MƏNBƏLƏRİ KÜRD XALQI HAQQINDA

Azərbaycanın azadlıqsevər, mübariz və adlı-şanlı şairi Xəlil Rza Ulutürk, müstəmləkə altında əzilən xalqlar haqqında belə demişdir: "Planətin hər hansı bir guşəsində azad olmayan bircə millət, bircə fərd qalıbsa, mən öz səadətimi tam saya bilmərəm. Bəşəriyyətin ayrılmaz və qüdrətli bir qanadı olan qəhrəman Kurd millətinin azadlığı, dili, adət və gələcəklərini yaşatması uğrunda mübarizə aparması ürəyimcədir."

Şair qəhrəman kurd xalqının inqilabını mübarizəsinə yüksək qiymətləndirmiş, dərdinə acımiş, onun mübarizəsinə bir çox şeirlər həsr etmiş

dir. Şair bu xalqın işıqlı gələcəyinə inanaraq yazar:

Hələ millətlər var ki,
Milliyəti danılır.
Köksündə dəvə qəlbə,
Fil ürəyi olsa da.
Müstəmləkə möhrüylə
Cırtdan kimi tanınır.
Hələ Həjar oxuyur:
-Kürdüstanum, dərdli Vətən,
Nalan Vətən!
Şər parçası bir vəhşinin
Pəncəsində qalan Vətən!

"Krasnodar qartalları" kitabı

Xəlil Rza qəhrəman kurd xalqının azadlıq mübarizəsinə və onların milli lideri General Molla Mustafa Barzanıyə rəğbətini belə vəsf etmişdir:

Mən gizlədə bilmərəm qranit qürurumu,
Əzəldən cəsurların, məndlərin heyranıym.
Topların qarşısında, tankların qabağında,
Daşla, yabala çıxan kürdlərin heyranıym.
Güclüdür fatehlərin topu, tankı, raketi,
Vulkanların üstündə cırtdanlar dura bilməz:
Prezidenti dağlarda səngər quran millətin,
Azadlıq amalını tanklar susdura bilməz!
Toplar susdura bilməz!

"Yeni zirvələr" kitabı

FƏTƏLİ XAN İSGƏNDƏRXAN OĞLU XOYSKİ, DÜMBÜLÜ KÜRD TAYFASINDAN OLAN MƏŞHUR AZƏRBAYCAN KÜRDÜDÜR. O, AZƏRBAYCAN CUMHURİYETİNİN BAŞ NAZİRİ OLMUŞDUR

Dümbüli kurd tayfasından olan Fətəli (Feth Əli) Xan İsgəndər Xan oğlu Xoyski 1875-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası rus ordusunun general-leytenantı idi. Onların əslİ İran Azərbaycanın Xoy şəhərindənədir.

F.Xoyski 1918-ci il dekabrın 26-da təşkil etdiyi III hökumət kabinetində də Nazirlər Şurasının sədri və Xarici İşlər naziri vəzifəsini tuturdu. Mehəz onun dövründə Azərbaycan dövlət orqanlarının özülü qoyulmuşdu. Müstəmləkə siyasetinin rəmzi olan Yelizavetpol şəhəri və quberniyasının yenidən Gəncə və Gəncə quberniyası adlandırılmasından, Qaryagın qəzasının Cəbrail qəzası adı ilə əvəz edilməsi, çoxpartiyalı parlament sisteminin yaradılması, Azərbaycan Cumhuriyyətinin pul və poçt markalarının buraxılması, ana dilində məktəb və seminariaların açılması və digər mütərəqqi tədbirlər Xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi hökumət kabinetləri dövründə həyata keçirilməyə başlanılmışdır.

Fətəli Xan Xoyski görkəmi dövlət xadimi id

Dümbüli kurd tayfasından olan Fətəli (Feth Əli) Xan İsgəndər Xan oğlu Xoyski 1875-ci ildə Şəki şəhərində anadan olmuşdur. Onun atası rus ordusunun general-leytenantı idi. Onların əslİ İran Azərbaycanın Xoy şəhərindənədir.

F.Xoyski 1918-ci il dekabrın 26-da təşkil etdiyi III hökumət kabinetində də Nazirlər Şurasının sədri və Xarici İşlər naziri vəzifəsini tuturdu. Mehəz onun dövründə Azərbaycan dövlət orqanlarının özülü qoyulmuşdu. Müstəmləkə siyasetinin rəmzi olan Yelizavetpol şəhəri və quberniyasının yenidən Gəncə və Gəncə quberniyası adlandırılmasından, Qaryagın qəzasının Cəbrail qəzası adı ilə əvəz edilməsi, çoxpartiyalı parlament sisteminin yaradılması, Azərbaycan Cumhuriyyətinin pul və poçt markalarının buraxılması, ana dilində məktəb və seminariaların açılması və

diger mütərəqqi tədbirlər Xan Xoyskinin rəhbərlik etdiyi hökumət kabinetləri dövründə həyata keçirilməyə başlanılmışdır.

XX əsrin əvvəllerindən Azərbaycanda güclənməyə və genişlənməyə başlayan milli azadlıq hərəkatı millətinin qabaqcıl övladlarının seyi ilə düzgün istiqamətləndirilərək qali-biyətə başa çatdırılmış və 1918-ci il mayın 28-də bütün müsəlman Şərqində ilk demokratik respublikanın yaradılması ilə neticələnmişdir. Milleti bu müqəddəs amala doğru aparan görkəmli siyasi və dövlət xadimlərindən biri də Fətəli xan Xoyski olmuşdur. 1875-ci il dekabr ayının 7-də Şəki şəhərində anadan olmuş Fətəli xan Xoyskinin atası İsgəndər xan əslen Cənubi Azərbaycanın Xoy şəhərindənədir. Buradan Qafqaza, Azərbaycanın Nuxa qəzasına köçmüş və Nuxada ailə həyatı qurmuşdur. İsgəndər xan rus ordusunda general-leytenant rütbəsindək yüksəlmışdır. İsgəndər xanın Cahangir xan, Hüseynqulu xan, Fətəli xan və Rüstəm xan adlı dörd oğlu olmuşdur. Onlardan Fətəli xan ile Rüstəm xan Moskva Universitetinin hüquq fakültəsini bitirmişdilər (muvaqif olaraq 1901 və 1913-cü illərdə). Hər ikisi uzun müddət rus ədliyyəsində prokuror, sonra isə vəkil işləmişdilər (Hüseyn Aypara Azərbaycan ictimai mübarizəsi tarixi, Bakı, 1991, səh 235-236). Mövsüm Əliyevin Rüstəm xan Xoyski haqqında məqaləsində ("Odlar yurdu", 1990-ci il, iyun, № 12-13) oxuyuruq ki, Xoyskilərin əslİ-nəslİ Cənubi Azərbaycanın Xoy şəhərindənədir. Onların nəslinin adı Dünbülli Batman Qılıncdır. 1803-1806-ci illərdə Azərbaycanı işgal edən rus ordusunun komandanı general Sisianov Peterburqa göndərdiyi raporda Fətəli xanın ulu babası, Xoy xanı olan Cəfərqulu xanı Xan Xoyski kimi təqdim etmişdir. Həmin dövrdən bu nəsil Rusyanın müstəmləkəsi olan Azərbaycanda Xoyski familyası ilə məşhurlaşmışdır.

1902-1907-ci illərdə Fətəli

sonralar isə Yekaterinador daire məhkəməsində prokuror nezareti prokurorunun müavini olmuşdur. Onu da qeyd edək ki, hələ Moskva Universitetində təhsil aldığı tələbelik illərində gənclər hərəkatına qoşulmuş, Moskva Universitetini təkcə hüquqşunas kimi deyil, həm də geniş dünyagörüşlü bir siyasetçi kimi başa vurmuşdu. 1905-ci ilin avqustunda Nijni Novgorod şəhərində keçirilən Rusiya müsəlmanlarının I qurultayında yaradılmış "İttifaqi müslimlər" təşkilatının işində fəal iştirak etməsi, hüquq və iqtisadiyyat komisiyalarının tərkibindəki gərgin fəaliyyəti də bu deyilənləri bir daha təsdiq edirdi. 1907-ci ildə

Fətəli xan Xoyski Yelizavetpol quberniyasından II Dövlət Dumasına deputat seçilir və Dumanın müsəlman fraksiyasına daxil olur. Dumadakı fəaliyyətində xüsusilə aqrar məsələ və onun həlli yolları haqqında fikirləri böyük əhəmiyyətə malik olmuşdu. Fətəli xan öz çıxış və təkliflərində çarizmin aqrar məsələnin həllində də müstəmləkəçilik siyaseti yeritməsini pisləyir və göstərir ki, bu məsələdə yerli xalqların hüquqlarının bundan sonra da tapdalanmasına heç bir vəchlə yol vermək olmaz və çarizmin köçürmə siyaseti torpaq məsəlesi ədalətli həllini tapana qədər dayandırılmalıdır.

1996-ci il yanvarın 6-da "Azə-

Xalqımızın çox sevimli insanper-vər, həqiqət tərəfdarı, demokrat Xalq şairi Söhrab Tahirin kurd xalqı haqqında çox yüksək fikirləri var. Onunla apardığım müsahibələrin birində, mən kürdlər ifadəsi işlədəndə, Söhrab müəllim mənim sözümüz yarımcıq qoyaraq: "Sənə qurban olum, kürdlər demə, böyük kurd xalqı de və ya sadəcə kurd xalqı de. Sən kurd olsan-da, mənim qədər kurd xalqını tanıya bilməzsən. 1946-ci ilde Şah bizi Kirmanşaha, Kürdüstanın şəhərlərindən birinə sürgün etdi. Orda kurd qardaşlarımız bize o qədər qayğı ilə yanaşdilar ki, biz mühacirətdə olduğumuzu demək olaraq ki unutmuşdu. Bir dəfə mən yoldaşlarımla Bisitun dağından qayıdırıq, o zaman

Kürdüstan Qurtuluş Ordusu ilə Şah ordusu arasında müharibə gedirdi. Gördüm bir kurd fədaisi, bir şah pas-targahi (polisi) ilə ucadan danışır. Da-nışqdan məlum oldu ki, kurd fədaisi öz 8-9 yaşlarında bir oğlan uşağını rastargaha verərək, beşatılanını ondan almaq istəyir. Lakin pastargah razı olmaq istəmir. Sonda pastargahı razı saldı, öz doğma oğlunu onun qucağına qoydu və beşatılanı ondan alıb, öpüb ciyinə asdı və dağlara qəhrəmanlar diyarı Kürdüstanın azadlığı uğrunda mübarizəyə getdi, ama öz oğlunu öpmədi, öz doğma oğlunu öpmədi. Mən inanıram belə övladları olan xalq, novaxtsa öz azadlığını, müstəqilliyini əldə edəcək."

qucağında körpə usaq, qaynatmasına baş çökəməyə gelir. Zindan rəisi bu dağ gözəlini həyətdə görüb, ona şit sözər deyir və güman edir ki, onu yoldan çıxara biləcdir.

Keçirdi qəlbindən elə bu zaman, Minbir çirkin əməl rəyisi zindan. Lakin o bilmirdi o dağ golini,

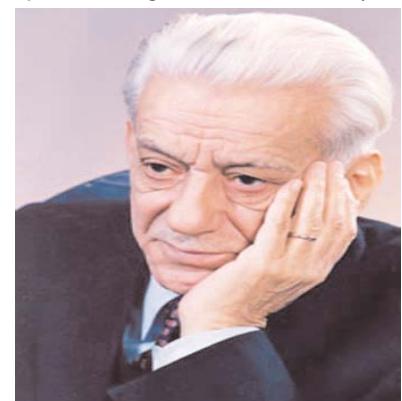
Tutmuş başı üstə namus bayraq. Qaldırsa bircə yol iti əlini Onun sinəsini parçalayacaq. Lakin o bilmirdi, qara qaşını, Kürdüstan gözəli nə üçün çatmış. Neçə şərəfsizin kəsib başını,

Ərinin ayağı altına atmış. Gəlin qaynatası ilə görüşür. Qocanın körpə oğlan nəvəsi babasının qollarındakı paslı zənciri dartır, onu açmaq üçün inad göstərir. Qoca nəvəsinin bu hərəkətdən fərqlişir.

Qoca nəvəsinə görüb inadkar, Gün kimi açıldı qaşı-qabağı. Dedi: -Bürünsə də dumana dağlar, Zindana dönsə də vətən torpağı, Nəslimiz igiddir, işimiz haqdır, Əsarət zənciri qırılaqdır.

Qızım, çəkimirəm əsla ölmədən, Oğlum qoymayacaq yerdə qanımı. O da elə keçəsə, inanıram mən, Nəvəm alacaqdır intiqamımı.

-Qəhrəman kurd xalqının ürək dostu, demokratiya carçısı, haqqı-ədaləti hər şeydən üstün tutan, Azərbaycanın görkəmli xalq şairi, türk xalqının böyük oğlu Bəxtiyar Vahabzadə kurd xalqının azadlıq mübarizəsinə biganə qalmamışdır. Şair ərəb əsgərlərinə üz tutub deyir:

Azadlıqdır, azadlıq, Bu gün davası kürdün. Əlçatmadır dağlar olmuş, Doğulandan bu yerdə, Yurdunu-yuvası kürdün.

Kurd dağlara çəkilmiş, Onun azadlığına

Xətər dəyməsin-deyə.

Kurd dağlara çəkilməz,

Dağlar kimi başını

Heç vaxt əyməsin-deyə.

Əyməkmi istəyirsən

Sən o vüqarlı başı?

Yox, yox! Bu mümkün deyil,

Ətəyindən tök daşı.

"İnsan və zaman" kitabından

baycan" qəzetində Dilarə Seyidzadə və Asif Rüstəmlinin dərc etdirildikləri "Vətənə, xalqa sədaqət rəmzi" adlı məqalədə göstərilir ki, F.Xoyski deputat səlahiyyətlərindən istifade edərək həmkarları X.Xasməmmədov və M.Mahmudovla birlikdə Rusyanın Müdafiə Nazirinə sorğu göndərmiş, hərbi səhra məhkəməsinin ölüm hökmü çıxardığı qafqazlı hərbçilərin əfv olunmasını xahiş etmişdi. Xoyski eyni zamanda mayın 18-də 173 deputatın imzası ilə milli və dini fərqlərə görə vətəndaşların siyasi və mülki hüquqlarını məhdudlaşdırın qanunlarının leğv olunması haqqında Dövlət Dumasına layihə təqdim etmişdir. Yalnız

Ardı var

Azərbaycan millətlərindən ən çox türkləşməyə uyan kurdlardır

Elshan Mustafaoglu

Məşhur etnoqraf və iqtisadi alim Məhəmmədhəsən

Vəlili-Baharlı 1921-ci ildə özünün "Azərbaycan: Coğrafi-təbii, etnoqrafik və iqtisadi müləhizat" əsərində yazar:

"Azərbaycan millətlərindən ən çox türkləşməyə uyan kurdlardır. Türkleşmiş olan kurdler - Pesyan, Gorus, Qaraçorlu və ya Qaracallı, Kürd, Bəxtiyarlı və Bərgüşad qəbilələridir..."

Məhəlli-yerli kurd qəbilələrini sadalayan Vəlili-Baharlı onların aşağıdakı qəzalarda məskunlaşdığını yazar:

"...Zəngəzur qəzası - Qaralar, Qaracallı, Sisyan, Kürdhacı, Qazikürdarlı, Kürdəli, Kürdqala;

Qazax qəzası - Qaralar;

Cəbrayıllı qəzası - Qaracallı, Kürdmahmudlu, Kürd Mahrizähl, Kürdçapıq, Kürdəfendilər;

Cavansır qəzası - Bərgüşad, Kürdbarağı, Qazi Kürdəli, Kürdlər, Kürdbirdəmanyan;

Gəncə qəzası - Səfikurd; Şuşa qəzası - Kürd-qaradağlı, Kürdlər;

Şərur-Daralagöz qəzası - Pesyan.

Bu türkənmiş kurdler öz dilərini tamam unutmuşlar. Bununla belə, qoca kurdler içinde kurd dilini bilənlər də az deyildir. Onları hənuz mövcud kurd tiplərindən, türk dilini xüsusi bir şivə halında işlətdiklərinə əlavə olaraq kurd

sözləri istəmal etdiklərindən tanımaq olur...

(Vəlili-Baharlı, Azərbaycan: Coğrafi-təbii, etnoqrafik və iqtisadi müləhizat. Bakı, Hökumət mətbəəsi, 1921. / 1993-cü il çapında (Bakı, Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı) - səh. 56-57.)

"Azərbaycan kurdleri iki hissəyə təqsim olunur: yerli kurdler və gəlmə kurdler. Birincilər ta qədimdən Azərbaycanın cənub-qərbində yaşamaqda idilər; ikincilərse müxtəlif vaxtlarda Azərbaycana gəlmişlər..."

Müəllif hələ 20-ci əsrin əvvəllərində qeyd edir ki, "Azərbaycanda olan kurdler

tamamile türkənmişlər". Bunu bərabər, Vəlili-Baharlı həmin dövrədək kurd'luklərini qoruyan kəndləri qeyd edir:

"Zəngəzur qəzası - Buzlu, Ağcakəndli, Qaraqışlaq, Əliyanlı, Qazikürdlü;

Naxçıvan qəzası - Pesyanlı, Kəmyük, Buzlu və sairə; Vedibasar qəzası - Cəlali; Bunlar öz dillerini saxlamışlarsa da, digər millətlərlə türk dili istəmal edirlər."

(Vəlili-Baharlı, Azərbaycan: Coğrafi-təbii, etnoqrafik və iqtisadi müləhizat. Bakı, Hökumət mətbəəsi, 1921. / 1993-cü il çapında (Bakı, Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı) - səh. 62-63.)

SİMKO İNQİLABININ KÜRDÜSTAN VƏ AZƏRBAYCAN TARİXİNDƏ ÖNƏMİ VƏ ROLU

İran Hökumətinin xaincəsinə öldürdüyü İsmayıllı Ağa Simkonun ölümündən 82 il keçdi.

1880-ci ildə böyük inqilabi hərakata başlayan Şeyx Ubeydulla inqilabının yatırılmasından sonra İran Kürdüstənində, əşirət rəisi

və dərəbəylərinin rəhbərliyində siyasi və milli məqsədlərlə başlayan hərəkat demək olar ki, sona yetdi. Kəlbağı, Cuanruyi kimi əşirətlərin ağır vergi ödəmələri səbəbindən zaman-zaman baş qaldırdıqları üzənlər gerçəkdə milli məqsədlərdən və yurdsevər bir anlayışdan baş qaldırmışdı.

Muzaffəruddin şah zamanında İran hər baxımdan ağır çətinliklərlə üz-üzə qaldı. Öl-kənin gəlir və zənginlik qaynaqları iflasa uğradı. Hər əşirət rəisi özünün bölgəsinə müstəqil hökumət kimi baxırdı. İran Kürdüstənində Səlmas (Şapur), Urmiya (Rzaiyə) və ətrafinin ən böyük kurd əşirəti olan Şikakilər hökumətə tabe olundu. Simko, bütün Şikak əşirətinin rəisi olub, Avdotyu boyuna mənsub idi. Simko olduğu əraziyə hər baxımdan sahib olmuş, dövlətin buradakı hökmünə son vermişdi.

1905-ci ildə Muzaffəruddin şahın avropa seyahətinə çıxdığı bir vaxt Nizamül-Səltənə adlı bir əsilzadə Azərbaycana vali olaraq göndərildi. Nizamül-Səltənə, Şikak əşirətinin dövlətə boyun əydirmək isteyirdi. Amma bunun Şikak əşirət rəisi Məhmət aghaya müharibə ilə qalib goləcayına inanmirdi. İkiüzlü sümürgəci bütün düşmənlər kimi o da müxtəlif planlar, hiylələr hazırlamağa başladı.

Özlərinə pislik etməyəcəyini və işbirliyi görcəyini söyləyərkən rəsmi bir dəvətə Məhmət aghanın oğlu Cəfər aghanı Təbrizə davet etdi. Yaxşı niyyətli və Qurana inamı

olan Cəfər agha dayısı Mirzə və altı qoruyucusu ilə birləşdə Təbrizə gedir və ilk onçə yaxşı qarşılıarı.

O vaxtlar Qafqazlarda ermənilər rus havadarlarının köməyi ilə Türkiyə, İrəvan və Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində və eləcə də Şəumyanın və Mikoyanın planları əsasında Bakıda Azərbaycanlıların soyqırımına başlamışdır. Onların planlarına görə, bu günkü işgal olunmuş ərazilər, Zəngəzur, Naxçıvan, Gəncə, Qazax, Tovuz, bir sözələ, Kürə qədər olan ərazilər, Bakı və Bakı ətrafi ərazilər onlar tərəfindən soyqırımla aparılaraq işgal olunmalıdır.

Nizamül-Səltənə 1915-ci ildə Türkiyədə kurdler tərəfindən burunları ovularaq geri qayıdan ermənilərin asayışı pozmalarının qarşısını almağa və xalqın güvenliyini saxlamaq işini Cəfər aghaya həvalə etmək istədiyi bildirir. Əl altından isə onu öldürməyin planını hazırlayırdı. Məsələ ilə bağlı planı həyata keçirməkdən ötrü burası gələşinin ertəsi günü Cəfər agha Nizamül-Səltənə ilə görüşmək məqsədilə valiyə aid olan qonaq evinə göndərilir. Ancaq onun öldürüləməsi üçün qonaq evinin çevrəsinə tapşırıqla lazımi pusqlar qurulmuş, silahlı adamlar uyğun yerlərdə yerləşdirilmişdi. Cəfər agha hər şədən xəbərsiz qonaq evinə gəlir və Qaradağlı Məhməd Hüseyin xan Zərhami və adamları tərəfindən yayılmış atəşinə tutularaq öldürülür. Cəfər aghanın adamları silah səsine hadisə yerine gölərlər. Cəsədin aparılması qeyri-mümkin olduğunu görüb canlarıni qurtarmaq üçün vuruşurlar və iki ölü və rərək Urug kəndində düşmənlə qarşı-qarşıya gölərlər. Bu beş kurd qəhrəmanı çətin bir döyüş sonunda bir neçə əsgər öldürərək onların atlarına minir və Kürdüstənə dönməyi bacarırlar.

Cəfər aghanın bu şəkildə tələyə salıbmədən Məhməd agha və oğlu İsmayıllı agha Simko dərindən hiddətləndirdi. Bunun sonucu İran dövlətinə qarşı mübarizə aparımaq, İran hökumətinin Kürdüstənə bu bölgəsində hökmənlərinə son verib öz idarəciliyinə keçirmək qərarına gəlir.

İsmayıllı agha Simko başqa siyasetçilər kimi istək və arzularını gerçəkləşdirmək üçün bir-birlərinə düşmən olan Türk və İran dövlətləri arasındaki münaqışdən yararlanmışdır. O vaxtlar Osmanlı-İran sərhədlerini müəyyənleştirmək üçün təyin edilmiş komissiya fəaliyyət göstərirdi. BMT-nin qərarına görə, Qotol (Qopur) dərəsi və ətrafi İranda, Şikak əşirətlərinin hakimiyyəti altında olan ərazini Osmanlı dövləti qəbul etmək istəmirdi. Simko bu anlaşılmamazlıqdan yararlanaraq ərazilərə əl qoyub öz hökmü alırdı və dövlət elan etdi.

İsmayıllı aghanı öldürmək planları

Simko İran dövləti qarşısındaki mövqey-

ini bildirdikdən sonra silahlı qüvvə toplaqla, bölgə üzərindəki hökmənlərini göstərdi.

Azərbaycan valisi Mükərrəm Məlik Simko ilə müharibə etməyin çıxış yolu olmadığı düşüncəsiylə onu xaincəsinə öldürmə

Assuri lideri Mar Səmən

planlarını hazırlamağa başladı. Bir bombanı şirniyat qutusu həcmində hazırlayaraq Xoydan xüsusi olaraq İsmayıllı agha adına göndərir. Hadisəni İsmayıllı agha belə nəql edir:

"Həyətdə oturmuşdum. Uşaqlar bir şirniyat qutusu getirdilər. Nənələrinin onlar üçün göndərdiyini güman edərək həmən içənə baxmaq isteyirlər. O anda Heydər Əroğlu Nizamül-Şucadan bir şirniyat qutusu göndərildiyini və açıldıqda partlayışdan öldüyüni eşitmədim. Bir şübhə düşdü içimə. Uzağa götürün dedim. Uzaqlaşdırıllarən bir aydınlıq göründü gözümə. O saat oğlumu qucağıma alaraq özümü yerə atdım. Bomba partladı. Mən qurtuldum, ancaq qardaşım Əli və bir neçə adam öldü". Mükərrəm Məlikin bu namərdiliyinə görə, 1919-cu ildə İsmayıllı agha Simko çalışmalarını daha gücləndirək bölgəni dövlətin əlinə alır və öz hökmü altına salaraq daha da gücləndirdi. Təbriz-Urmiya yolunu tutub, gediş-gelişi kəsdi. Hökumət yalnız Urmiya gölü üzərində bölgə ilə əlaqə saxlaya bilirdi.

Erməni-Assuri ordusunun rəhbəri

Mar Səmənun Simko

tərəfindən öldürülməsi

I Dünya Müharibəsi və Türkiyədə ermənilərin Rus-İngilis-Alman-Yunan havadarları tərəfindən bir erməni dövlətinin qurulması planı üzrə ermənilər kütləvi qırğınırlar törətilər, bir milyondan artıq insanı qətlə yetirdilər. Bundan sonra 25 minlik rus-erməni-as-

suri ordu İran ərazisinə keçərək Səlmas, Urmiya və Xoy ətrafında yerləşdirilər. Bunlar rus-türk müharibəsi zamanı Çar Rusiyası tərəfindən silahlandırılmışdır. Amerikalı erməni milyonerlər də onlara arxa dururdular. Başqa bir tərəfdən onların ingilislərlə də əlaqələri vardi. Bu dövlətlər Səlmas, Urmiya və Həkkari arasında qalan orzadə Erməni-Assuri dövləti qurmaq isteyirdilər. Hətta, Rusiya və İngiltərə kimi iki böyük dövlətin də bu planda barmaqları vardi. Məqsədləri Səlmas, Urmiya bölgəsi ilə Həkkari sərhəddi arasında özlərinə bağlı və Türkiyəyə qarşı bir dövlət qurmaq, sonra isə Van və Həkkarinə də bə əraziyə qatmaq isteyirdilər. Bu hədəfə çatmaq məqsədiyle yüksək ingilis nümayəndəsi, assuri, erməni və kurd xalqları arasında bir birləşdiricə yaratmaq isteyirdi. Ancaq kurd'ləri belə bir plana razı salmadan erməni-assuri dövləti qurmaq ideyasını gerçəkləşdirək bilməyəcəklərini yaxşı bilirdilər. Türkiyədə qovulmuş ermənilərlə assurilər Urmiya və Təbrizə tərəf qəçidiqləri zaman qırğına və talana girişidilər. Yerli əhalinin qırılanı qırıldı, qalanı isə canlarını qurtararaq içərilərə köçməyə başladılar. Assurilərin rəhbəri Mar Şəmən, qərargahını Səlmas yaxınlığında Xosrov agha qəsəbəsində qurdu və 25 minlik ordu ilə bölgədə aghalıq etmək fikrinə düşdü. Ermənilərin və assurilərin bu bölgədə yerləşməsi Simko aghanı narahat etməye başladı. O, əl altından Azərbaycan bəylərindən, ağalarından kömək istədi. Lakin Simko agha bölgədə müstəqillik əldə etdiyindən şah Azərbaycandan ehtiyat edərək böyük bir gücü Azərbaycanda saxlayırdı.

Şeyx Ubeydulla, İsmayıllı agha hərakatı şəhərinin qızılındır. Neçə illərdi ki, Kürdüstənən ağalar baş qaldırmış və özlərini müstəqil elan etmişdilər. Lakin rusların, ingilislərin, ermənilərin Amerikadakı havadarları və İran, Türkiyə dövlətləri Kürdüstənən tanışınlar. Ona görə İran şahı erməni və assurilərin rus və ingilis havadarlarının Kürdüstən və Azərbaycanda yerləşməsinə göz yumurdu. Ona görə ki, əsrlərdən bəri Kürdüstənən inqiləblər ocağı olmuşdur. Işər İran, istərsə də Türkiyə parçalanmış Kürdüstənən gücünü, birliyini dağıtmak üçün həmin ərazilərdə ermənilərlə assurilərin yerləşməsinə göz yurdular. Ancaq onlar düşünmürdülər ki, belə bir dövlətin qurulmasına qəribəti necə olacaqdır. A. Kəsərvi "İran Məşrutiyət Tarixi" adlı kitabında bunları yazır: "Erməni və Assuri ordusu Urmiya şəhərini asanca ələ keçirdi. Mar Şəmən bir qrup assuri və erməni ilə birləşdə Səlmasa doğru hərəkət etdi. Mar Şəmən İsmayıllı aghanı yaniltmaq isteyirdi. İsmayıllı aghaya xəbər göndərək onunla bir yerde görüşmələrini arzu etdiyiini bildirdi. 1918-ci ilin fevral ayında Konəşarda görüşməyi qərara aldılar. Mar Şəmən yəni silahlı 140 süvari və seçkin adamlar alaraq bir faytona minir və şərtləşdikləri gündə görüş yeri olan Konəşara gəldi".

(ardı səh. 7-də)

SİMKO İNQİLABININ KÜRDÜSTAN VƏ AZƏRBAYCAN TARİXİNDƏ ÖNƏMİ VƏ ROLU

(ardı səh. 6-da)

Təqdimatçı və tarixçi yazar Ələddin Secadi "Kurd inqilabları(başqaldırılarında)" kitabında göstərir ki, çar Rusiyası, bu ölkədə bolşeviklərə qarşı əngəllər etmək isteyirdi. Bunun üçün üşanlar ölkəsi olan Kürdüstənin bu bölgəsində yaşayan kürdlərin, ələlxusus İsmayııl ağanın səsini söndürmək fikrindəyidilər. Ruslar Mar Şəmunla danışqlar apararaq bir anlaşma əldə etdilər: "Bu məmləkətə İsmayııl ağa var. O, həm çarın, həm də Mar Şəmunun önündə bir əngəldir dedilər. Başlangıçda kürdlərlə ermənilərin birlikdə bir hökumət qurmalarını əldə etmək məqsədilə Simko ağa ilə görüşmələr etdilər. Ancaq həqiqətdə Simkonu və kürdləri aradan çıxaraq doğrudan doğruya bir erməni və assuri dövləti qurmaq isteyirdilər".

Bu həqiqətə çox bənzəyirdi. Cənki, yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi Mar Şəmunun təlimli 25 min silahlı varidi. Bunlar əsgəri ordunun komandası altında idi. Arxasında ingilislər və Rus çarının hər cür dəstəyi vardı. **I Dünya Müharibəsinin sonunda ölkədə olan şərait və durum**

Ismayııl ağanın qüvvələri isə nə o dərəcədə təlimli, nə də dissiplinə sahib idi. Təməldə əşirət qüvvələri birliyi idi. Ayrıca, ona arxa çıxıb silah və cəbhəxana baxımından yardım verən hər hansı bir dövlət də yox idi. Belə olunca Simkonun ortadan qaldırılması ermənilər üçün bir içim su kimi asan olacaqdı.

Ismayııl ağa Simko yaxşı bilirdi ki, erməni və assurlar Türkiyədə kurd bəy və ağalarını bir yerə yiğaraq güya kurd dövləti qurmaq planlarını hazırlayırmışlar. Lakin, qəfilədən xain ermənilər kurd bəylerini atəşə tutub hamısını gülələyirlər. Ancaq onlardan biri bayırda olduğu üçün atına minib xalqı xəbərdar edir. Beləliklə kürdlər Türkiyədə ermənilərin kökünü kəsir. Əslində isə ermənilər kurd bəy və ağalarını öldürərək, onların türklər tərəfindən qatl edildiyini yayaraq, onuz da aralarında olan münaqışını qızışdıraraq iki müsəlmanı bir-birinə qarşı saldıraraq qırdrımaq isteyirdilər. Bu məsələləri yaxşı bilən İsmayııl ağa Simko hər addımını ölçüb-biçib, düşünülmüş şəkildə atıldı. Nəcə deyərlər, suyu üfləyo-üfləyo içirdi.

Hətta, bir dəfə Simkonun siyasetindən baş aça bilməyən bir kurd bəyi Simkoya qarşı çıxır. Onu başa düşən Simko ona deyir:

"Mən səni yaxşı başa düşürəm, narahat olma. Ata-babalarımızın qanı ilə suvarılmış bu məqəddəs torpaqların üstündə nəinki erməni dövlətinin qurulmasını, heç onların ayaq basmalarını da istəmirəm. Səbri ol, nəticəni görəcəksən".

Ismayııl ağa Simko ilə Mar Şəmun arası keçən görüşmələr haqqında tarixçi və tədqiqatçı Ələddin Səcadı bunları yazır:

"Ismayııl ağa Mar Şəmunu padşahlar üçün hazırlanmış rəsmi qayda ilə qarşılıyır. Mar Şəmun dini liderlərin geyiklərə allışallı geyimlər içinde gələcəkdə bir xalqın rəhbəri olacaq adam kimi, çevrə mühafizələrli ilə zərli dörd atlı bir faytona minərək, dördü rus olan və faytonda oturmuş vəziyyətdə üzləri qarşıya və yana baxan atlı yüksək rütbəli əsgərin ikisi Mar Şəmunun arxasında ayaq üstə gözleyirdi. Qılınc dəstəkərinə zümrüd və dəyərli mücəvhərlərlə bəzədilmiş qılınclarını qınından çəkib əlli-rində tutmuşdular. Bu görkəm padşahlara yaraşan bir görkəm idi. Günəş şüaları düşəndə insan heyətində qalırıdı. Mar Şəmun bu biçimde Teymur ağanın qonaq evinə endi".

Mar Şəmun görüş yerinə çatan vaxt İsmayııl Ağa arxasında bir sıra adamlı Konəşəra geldilər. Ancaq İsmayııl ağa daha qabaqcədan öz adamlarını Teymur ağanın imarətinə göndərmiş və evin əhatəsində özlərinə uyğun mövqə tutmuşlar. Mar Şəmun oraya çatınca özü otağı keçib oturur və atluları tam hazır bir vəziyyətdə eşikdə gözleyirdilər. Kəsrəvi bu haqda belə yazır:

"Bizim Mar Şəmun və Simko görüşməsindən xəbərimiz yox idi. İsmayııl ağanın hadisə haqqında özünün söylədiyinə görə, Mar Şəmun "İndi Kürdüstən deyə adlandıran bu ölkə bizim, bizim vətənəmizmiş. Nə var ki, din Aləmi qarşı-qarşıya bizi bölmüş. İndi birləşməmiz gərəkdir. Ölkəmizi əla keçirib birlikdə yaşamalıq. Ordumuzu birləşdirək siz də bizimlə olursanız TƏBRİZİ olmaq bizim üçün çox asan olar". Cənki şimalda da rusların kəməyi ilə Şəumyan və Mikoyanın rəhbərliyi altında Xəzərdən Qara dənizə, Diyarbekirdən İran körfəzinə kimi bir federativ dövlət yaradacağıq.

Simko Mar Şəmunun planını öyrəndikdən sonra gülümseyərək ona "düşünərəm" - dedi. Mar Şəmunu yola salmaq üçün onunla birlikdə bayır çıxır. Mar Şəmun faytona minən zaman silah səsi eşidilir. Bu səs istər

Kürdüstəni, istərsə də Azərbaycanı ingilis rus havadarları olan erməni və assuri qırğınlardan qurtarır. Mar Şəmun yerə yixılır. Şikəki silahlı güçləri dörd bir yandan Tiqrənin və Mar Şəmunun atlı silahlılarına atış açır və 100-ə qədər seçmə adamlarını öldürürələr. İsmayııl ağa həmin gün Çariyə dönür. Ertəsi

gün sübh tezdən assur və erməni orduları İsmayııl ağa qarşı hücumu keçirler. Ətraf kəndlərin əhalisini qotl edərək heç kimə aman vermirlər. İsmayııl ağa çətin bir qarşidurmadan sonra Çariya şəhərində çıxməq məcburiyyətdə qalır.

Mar Şəmunun öldürülməsindən sonra xalq, xüsusiəl Səlmas və Urmiya ətrafındaki əhalisi erməni və assurların qanlı qırğınlara hədəf oldu, çoxlu insan öldürüldü. Mar Şəmunla danışqlara gedən zaman İsmayııl ağa Simko Osmanlılardan və Təbrizdən yardım istəmişdi. Və o xəbərdar etmişdir ki, 25000 nizami orduya qarşı vuruşar lakin bu bir çox əhalinin kütləvi qırğınına səbəb ola bilər. İsmayııl ağa Simkodan gözü qorxan şah imkan vermir ki, Azərbaycanda bir erkək qus da uşun. Odur ki, Azərbaycandan heç bir yardım gəlmədi. Bir tərəfdən isə İran şahı o ərazilərdə bir erməni və assuri dövlətinin yaranmasının tərəfdəri idi. Ona görə erməni və assurların ingilislərin vasitəsilə yardım edirdi. Amma İsmayııl ağa Simko kürdlərən ibarət silahlı dəstənin Türkiyədən yardım

gəlməyinə inanırdı. Türkiyədən gələn əşirət qüvvələri və elecə də Iraq Kürdüstənindən Şeyx Mahmud Bərzənci qüvvələri gec də olşa köməy gəldi, erməni və assuri ordularına ağır zərbələr vuraraq möğləbiyyətə uğradılar. Ermənilər ingilis ordusuna sığınmaq üçün Sayinqəlaya çəkildilər. Mukriyani kürdləri arasında bu il Çilo ili olaraq adlandırıldı. Mar Şəmunun öldürülməsindən sonra Rzayidə yaşıyan (Urmiya) tarixi yazıçı və tədqiqatçı Əli Dehqanının dediyinə görə ermənilər və assurlar 109 gün Urimya bölgəsində qətliyamlar etdilər. Uşaq, qadın, kişi demədən 140 min adamı öldürdülər. Kənd və qəsəbələri talan etdilər.

Yaxşı, Simko heç bir səbəbi olmadan nə məqsədilə Mar Şəmunu öldürdü? Bu haqda müxtəlif fikirlər var. Bəzi tədqiqatçılar Simkonu bu hərəkətini böyük səhələr qıymətləndirdilər. Ancaq bir qismən sənədlərə görə Simko Rusiya və İngiltərənin dəstəyi ilə Mar Şəmunun belə böyük bir qüvvə ilə Kürdüstənin bu bölgəsində dövlət quracağına inanmışdır. Xüsusiəl M.Şəmunun öldürülməsindən sonra liderliyə getirilən Petros, Lozan konfransında Kürdüstənda assurlar üçün bir yerin təyin edilməsini isteyirdilər. Tipik Fəlestində yəhudilərə yaradıldığı İsrail dövləti kimi.

İranın adlı-sənli yazarı və şairi Məliküm-Süərrayı Bahar "Siyasal Partilərin qısa tarixi" adlı kitabında belə yazır: "Lozan" konfransında erməni Petros Londonun dəstəyi ilə assur və kəldanilərin ən köhnə millətlərindən olduğunu, yurdlarının isə Mosuldan Osmanlı Kürdüstənindən və İran Kürdüstənindən Urmiyaya qədər olan ərazini onlara verilməsini, ayrıca əzələri üçün bələ bir mərkəz və iqamətgahın verilməsini tələb edirdilər. Bununla birləşdə assurların ingiltərə və Rusiya üçün müxtəlif xidmətlər etdiklərinə və edəcəklərinə söz verirdilər. Türkərin yürüdükləri çabaların Mar Şəmunun öldürülməsindən üzəq bir fikir yoxdur. Hənecə olursa-olsun Simkonun bu planı ingiltərə və Rusiyənin Kürdüstənda bir assur - erməni dövləti qurmaq planını pozmuşdur. Cilio məsələsinin yatırılmasından sonra 1919-cu ilin yanında Simko bölgədəki otoritesini artırmaq məqsədilə planlarını hazırladı. Təbriz Urmiya yolunu öz himayəsi altına aldı. 1919-cu ilin sonlarında Sipahandari Azam Azərbaycana vali təyin edildi. Sipahalar Ziya-ud Devlə adında birini Urmiya hakimi olaraq göndərilmişədir. O, Simkoya qarşı dırınməyə və öz müdafiəsini əldə etməyə çalışdı.

Araşdırıcı: Tahir SÜLEYMAN

Sê welat berbi serxwebûnê diçin

Eger bi hurî temaşa rewş ū pêvajoya niha ya cîhanê bikîn, eve zelal dibê ku bûyer ū rûdaw gelek bi lez rû didin bi taybetî li navçeya rojhilata navîn ū Kîşwera Ewrûpa. Ev dû herêmê dinyayê her li gel hebûna mirovayetiyê li ser zevî girîngiye xwe hebûye, êdî li vir de geleb gel ū netewe bêbeş bûn li nasandina xwe bi cîhanê ū dagirkirina wan ya ji aliye wela-tan ve li berevajiya hemûyan ve

siyâsî ū medayan jî ji bo sê daxwaza serxwebûnê dikin ū welat diçin, ew welat demekê her çende hinek caran astengî

bindestiyê dîtine wekê Kurdistan ku ewe nêzîk çarekê sed-sale nîv serxwebûnî bi xwe ve ditiye ū Skotlonda ku welatekî otonomî serbixweye ū ser bi Paşayetiya Brityanye ū Katalonya herêmekî heta radeyek serbixwe ye.

Li ser asta siyâsî ū neteweyleyî de ev sê welat bi eşkere

piştî 2003 sengékî giran peyda kir ū muamele li gel welatan jî zêdetir pêşket ū aliyen Kurd karân li ruyê birêvebirin ū hebûna aramî ū asayışê hengavên baş bavêjê ū li vî warî de baweriyeke zêdetir ji aliyê civaka navdewletî ve peyda kir ū giranî ū biha ū senga xwe ragirt ū li vir de bi eşkere ū bê dû dîl xwedî zêdetirin cemawer li van wela-tan de ku Partiya Demokrata Kurdistan. Li gelek helkeftan de behsa mafê çarenûsa xwe dike ū li helmetên hilbijartina giştîyên Kurdistanê jî de ku li eylula derbasbûyî de hate encam dan, ev pirs ji bo cemawer zêdetir hate eşkerekirin. Bi wateyekî din aliyê serxwebûn xwaz karân zêdetirê dengan bi dest bînîn. Skotlonda otonomiye k xwe ya serbixwe heye ū her çende ew serbixweye dîrokeke xwe ya dûr ū dirêj heye, lê belê herdəm Skotländi hewla serbixweye ya yekcarî ji Brityanya ya mezin didin ū wekî wê yekê ku Serok Wezîrê Skotlonda libihara derbasbûyî de balkışand li ser wê yekê ku Skotlândi belê ji bo serbixweye

deng didin li wê rapirsiya ku bir-yare li 18-9-2014 bê encamdan ū Serbixwe xwaz jî li hilbijartîn eniştiyan zêdetirê dengan bi destanî. Katalonya ya İspanî jî heman awayê Kurdistan ū Skotlonda dixwaze serbixweyeiyê li hilbijartîn sala 2012 partiyen xwaziarê serbixweyi karân zêdetirê dengen Parlemen bi dest bînîn ū bi giştî 135 deng, 85 deng li gel mafê çarenûsê bûn ji bo Katalonya. Bi vê jî eve derdikeyê ku li nav Kataloniyan de hêviya mafê çarenûs ū serxwebûna welat zêdetir bûye. Ji bo wê yekê bi rûnî tîşkək bixîn ser wî babetê girîng ū hes-tiyar, dibînîn partî xwedî cemawerên van sê herêmên nîv serbixweye.

Roj bi roj bi sedema daxwazkirina serbixweyi ya cemawerî zêde dibê ū piştîgîriyên zêdetir lê tê kîrin, ewê girînge jî bê gotin, gelo li paşarojeke nêzîk de Hewlêr ū Barselone ū Edinbire wekî sê paytexten nû li cîhanê de dengê serxwebûnê bilind dibê ū sê dewletên din dadimezrê?

Yunis Hemed - Oslo

PYD kurdan dixapîne

Serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî behsa rastiya PYDê li Kurdistanâ Rojava kir. Li Hewlêrê di konferansek rojne- mevanî de Serokwezîrê Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî behsa PYDê kir. Barzanî di derbarê rewşa PYDê de got:Nabe PYD bi tenê hikimraniya Rojavayê Kurdistanê bike. PYD rê nadê aliye din siyâsî li Rojavayê Kurdistanê kar bike. Me dît çewe wezîrê bergiriyê yê Suriye seredana Qamîşlo kir. PYD xelkê Kurd dixabîne. Weke hikûmeta Kurdistanê û weke PDKê rexneyên me ji PYDê hene jiber ku, karê PYDê hevkarî kirina rejîma Esede û nabe PYDê tevâhiya Rojavayê bixe di bin desthilatiya xwe de. Derbarê serdana Hevserokê PYDê Salih Musilîm bo Kurdistanê de jî Nêçîrvan Barzanî eşkere kir ku, hatin anjî nehatina Musilîm ne keshyeke ewqas mezine û dikare were çareserkirin.

Wê dîtina Barzani di derbarê Rojava de bê guhertin

Serokê BDPê Selahadin Demirtaş tevli bernameya radyoya Dengê Rusya bû. Demirtaş bersiva pîrsan de behsa rewşa

Suriye û herweha behsa daxuyaniyê serokê Kurdistanê di derbarê Suriye de kir. Demirtaş got: Ez rexneyên birêz Barzanî diderbarê Rojava de rast nabînim. Helwesta Kurdistan li Suriye gelek baş e. Bawerim dê dîtinê birêz Barzanî jî di vê derbarê de bêne guhertin. Deskevteyîn Rojava ji bo herkesekî ye û ji bo istikrara herêmê geleki baše. Em li hêviyêne ku dîtinê birêz Barzanî di vê derbarê de bêne guhertin. Demirtaş da xuyakirin ku wan wek serokek kurd baş pêşwaziya Barzani kiriye û di vê derbarê de jî got: Li dijê birêz Barzanî tu helwestek me ya xirab tuneye. Lî dîvî ew jî hay têkiliyê xwe hebê û ew têkîlî ne li dije kurdan bin. Dîvî bi dikkat têkiliya deyne. Herweha Demirtaş da xuyakirin ku Leyla Zana ji derê agahdariya wan serdana Hewlêr kiriye û ew serdana Leyla Zana û hevdîtina li gel Barzanî pêkanî ji medyayê hîn bûne.

Sandeya BDP û HDP Çûn Îmraliyê

Pervîn Buldan û Îdrîs Balukenê BDPî û Sirri Sureya Onderê HDPî iro li Îmraliyê bi Abdullah Ocalan re hevdîtinê dîkin. Cîgîserokê Koma BDP Pervîn Bûldan, Îdrîs Baluken û Parlementerê Stenbolê yê HDP Sirri Sureyya Onder ji bo ku bi Abdullah Ocalan re hevdîtinê bikin diçin girava Îmraliyê. BDPyê daxuyaniyeye nîvîskî da û diyar kir, lijneya ku ji van her sê parlementeran pêk tê, dê iro biçin Îmraliyê. Hat hînbûn ku şande di saet 11 û nîvan de ji ser behrê ketine rîya Îmraliyê. Pişti hevdîtinê dê daxuyaniya nîvîskî bê kirin.

Oktay Vural, Ji Aliyê Jineke Kurd Ve Hat Protesto Kirin

Li Londrayê jineke kurd dema ku Oktay Vural diaxivî, axaftina wî birî û protesto kir. Cîgîre Serokê Koma MHPê Oktay Vural weke vexwendiyê Navenda Polîtîkaya Tirkîyê û Lêkolînê (Centre for Policy and Research on Turkey) cû Londrayê û li vir hat protestokirin.

GELÉ TIRK JI BO KOÇÊ ZOR NEDA TU KESî

Vural got ku ji dêla nasnameya neteweyî qevdên wek hemwîlatiyê makezagónî yan jî Tirkîyêt tê wateya 'nezaniya xwebûna neteweyî' û wiha pê de çû, "Em li aliyê biyekbûna civakî ne. Dema ku gelê tirk hat li ser van axan, tu nîjad tune nekir û ji bo koçê ji bilî tevdîrên dema şeran, zor neda tu kesî.

EM JI BO ÇI LI VIR IN?

Piştî vê ifadeya Oktay Vural, di 15. xuleka axaftina wî de jineke kurd a bi navê Fîgen Kaynak rabû ser piya û got, "Ev tişten ku hun dibêjin ne rast in. Belê we kir, 20 sal berê 30 sal berê we ji bo koçê zor li me kir. Welatê me yê bihûst li wê derê ye, Gelo em çima li vir in?"

Barzanî û Ebdulmehdî rewşa emniya Iraqê nirxandin

Êvariya iro pêncsem 05.12.2013 li Selahedin birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Adil Ebdulmehdî serkirdeyê li Encûmena Bilinda İslâmî ya Iraqê û Muwesin El Hekîm kir.

Êvariya iro pêncsem 05.12.2013 li Selahedin birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Adil Ebdulmehdî serkirdeyê li Encûmena Bilinda İslâmî ya Iraqê û Muwesin El

Hekîm kir. Li hevdîtinê de apa pêvajoya emniya na Nûnerêne Iraqê û derencamên wê kirin ku

biryare li dawiya meha çara sala pêş de bête encamdan. Rewşa herêmeyeti û qeyranê siyasiyên navçeyê û paşaroja Iraq'a Federal ew mijar bûn ku li vê hevdîtinê de hatin axaftin. Li vê civînê de tekez jî li ser ewe kirin ku runiştin û raguhertinê her dû alian ya bi navê peydakirina çareseriyeke guncaw ji bo paşaroja Iraqê berdewam bibê.

Iraqê bi giştî û Bexda bi nirxandin. Her wiha taybetî û her wiha ew behsa birêveçûna pêvabandorê li encama xer-

joya hilbijartina Encûme-

Ocalan û PKKiyan Dê Karibin Siyasetê Bikin!

Di besteka demokratîkbûnê ya nû ya hikumetê de verastkirinê pir girîng henin. Pakêta demokratîkbûnê ya nû duh pêşkeşî meclîsê hat kîrin. Di bestekê de verastkirinê girîng henin. Ji nav van verastkirinan yek ji Ocalan di serî de

PKKiyen ku ji sere çiyê dakevin û kesên weke 'terorîst' têni bi bav kîrin dê karibin ji partîyen siyâsî re bibin endam. Li gor bestekê welatî ji bo hîndekarî û perwerdeyê digel qurisan dê karibin bi zimanê xwe yê zikmakî saziyê perwerdeyê jî vekin.

"Pêşnûmaya Qanûnê ya Ji Bo Pêşxistina Azadî û Mafên Bingehîn Di Hin Qanûnê Cûr Bi Cûr De Guherîn Dihundirîne" ya ku di pakêta demokratîkbûnê de cih digire pêşkêsi Serokatiya meclîsê kîrin.

Li gor pêşnûmaya di bangeşeya hilbijartinan de qedexeya bikaranîna zimanê ji bilî tirkî û cezayê ji ber vê qedexeyê dê bêne rakirin. Di bangeşeyan de bikaranîna tirkî dê wek bingeh bê girtin. Di her cure bangeşeya ku dê partîyen siyâsî û namzed bikin de, dê digel tirkî karibin ziman û zaravayê cuda jî bi kar bînin.

Di birêvebiriyê partîyan de ji bo ku besdarbûn û pirdengî zêde bibe verastkirin têni kîrin. Li gor vê yekê partîyen siyâsî bi şertê ku di rîzîknameya wan ya navxwîyî de cih bigire, dê karibin sistema hevserokatiyê bi kar bînin. Her hevserok dê girêdayê şertêni ku ji bo serokê giştî derbasdar e, be. Hevserok dê ji du kesañ jor nebin.

Li bajarokan lêferzkirina damezrandina rîexistinbûnê tune

Alîkariyê ku dewlet dide partîyen siyâsî, tenê dê ji bo hewceyî û xebatê partîye bê bi kar anîn.

Alîkariya dewletê ya aborî ku didin partîyen siyâsî yên ku ji hilbijartînê parlementeran ji sedî 7an zêdetir ray sitandine, dê bidin par-

tiyên ku ji sedî 3yan zêdetir ray sitandine jî. Alîkari dê ji milyonek TLyî kêmter nebe.

Li cihêngirtî dê karibin heta saet 24.00an civînê bikin

Li gor pêşnûmaya di diyarkirina cih û guzergahê bikaranîna mafê

civîn û meşa xwepêşandanê de, dê serî li nîrînen partîyen ku di parlementoyê de cih digirin, rîxistinê pîşeyan û sendîka jî bidin. Civînê li cihêngirtî jî dê karibin heta saet 24.00an bikin. Di meşen xwepêşandanê û civînan de dîmen û dengê besdar û axêveran dê bi destê hezîn ewlehiyê bêne qeydkirin. Dîmen û qeydîn ku hatin bidestxistin, ji bilî tespitkirina delîlîn sûc û gumanbaran de dê ji bo tu armancê neyên bikaranîn.

Mafê hînbûn û perwerdeyê

Bi pêşnûmaya qanûna der barê hin guhertinê cur bi cur yên ji bo pêşxistina azadî û mafên bingehîn, ji bo ku mafê perwerdeyî xwendekaran neyê astengkirin hin verastkirin têni kîrin. Li gor vê yekê heke bibin asteng ku xwendekar nekarin ji mafê perwerdeyê sûd wergirin, dê ew çax karibin ji du salan heta pênc salan cezayê hepsê bidin kesen vê yekê dîkin.

Mudaxeleya li ser jiyanê, di çarçoveya sûcê de ye

Bi pêşnûmaya "astengkirina bîcîanîna ferzîn bawerîyê" jî di çarçoveya sûcê de cî digire. Li gor vê yekê heke bîcîanîna bawerîyân bê astengkirin dê karibin der barê kiryan de ji salekê heta sê salan cezayê hepsê bixwazin. Der barê

civîn û meşa xwepêşandanê de, dê serî li nîrînen partîyen ku di parlementoyê de cih digirin, rîxistinê pîşeyan û sendîka jî bidin. Civînê li cihêngirtî jî dê karibin heta saet 24.00an bikin. Di meşen xwepêşandanê û civînan de dîmen û dengê besdar û axêveran dê bi destê hezîn ewlehiyê bêne qeydkirin. Dîmen û qeydîn ku hatin bidestxistin, ji bilî tespitkirina delîlîn sûc û gumanbaran de dê ji bo tu armancê neyên bikaranîn.

Ji Ocalan re rîya siyasetê

Di beşa pêşnûmaya qanûna der barê hin guhertinê cur bi cur yên ji bo pêşxistina azadî û mafên bingehîn, ji bo ku mafê perwerdeyî xwendekaran neyê astengkirin hin verastkirin têni kîrin. Li gor qedexeya Qanûna Der Barê Bikaranîn û Qebûlkirina Herfîn Tirkî û Qanûna Der barê Şewqeyê de tevergerin jî edî sûc nîne.

Navê gundan dê paşve bê dayîn

Navên berê yên gundan dê bikarin paş ve bidin. Qanûna ku derfet dida ku heta niha navê gundan yên ku tirkî nînîn bêne guhertin û bikin tirkî, tê rakirin û bi vî awayî ev sepan jî ji holê radibe. Astengkirin êndambûna partîyen siyâsî tê rakirin. Madeya ji bo kesen ku sûc kîrine, ji bo ku ev kes bikarin bibin endamên partîyen siyâsî dê vê madeyê rakin. Li gor qedexeya Qanûna Der Barê Bikaranîn û Qebûlkirina Herfîn Tirkî û Qanûna Der barê Şewqeyê de tevergerin jî edî sûc nîne.

Li Ocalan re rîya siyasetê

Di beşa pêşnûmaya qanûna der barê hin guhertinê cur bi cur yên ji bo pêşxistina azadî û mafên bingehîn, ji bo ku mafê perwerdeyî xwendekaran neyê astengkirin hin verastkirin têni kîrin. Li zagona Partîyen Siyâsî, ji nav hukmîn ku ji endambûna partîyen siyâsî qedexe dike "Ji çalakiya terorê mehkûm bûn" tê rakirin. Her wiha Ocalan û PKKiyen ku ji çiyê dakevin dê karibin li BDP yan jî HDP yan jî partîyekê din re endam bibin û siyasete bikin.

DEDAŞ Bi Kurdî Bangî Gel Dike!

Saziya belavkirina ceyranê, ji bo, rê li ber kaçaxê bigirê û deynê berê berhev bikê bi añaşen kurdî bangî gel dike. Edî kurdî di her warê jiyanê tê bikaranîn. Li dibistanan, kursan, kolan û kûçeyan. Edî hûn dikarin li her derî leqayî xebat û nîvîsîn kurdî werin. Bi taybetî jî komel, weqif, saziyên fermî û sivîl ji kurdî fêyîdê werdi-grin. Saziya belavkirina ceyranê ya Amedê jî, di xebatê xwe de cih dide Kurdiyê. Li herêmê rîjeyâ ceyrana kaçax ji sedî 70'ye. Ji bo rê li ber ceyrana kaçax werê girtin jî hewlîn watedar hene. Saziya ceyranê ya Diyarbekirê ji bo deynê xwe bidin bi kurdî bangî gel dike.

FATÜREYEN XWE YÊN BORİ PESİN BİDİN FAİZË NEDİN

LI SER DAXWAZHEN WE SER BERAN SER CAYAN

DICLE EDAS DİEPS

Saziya ceyranê di xebatê xwe yên din de jî dê Kurdiyê bikar bîne. Dibê ku di demeke nêz de fatura jî bi kurdî werin çapkiran. Welatî jî ji vê sepandînê razîne.

Li Hewlêrê serokwezîrê Kurdistanê û wezîrê aborî û bazirganiyê Libnanê civiyan

Li Hewlêrê Nêçîrvan Barzanî serokwezîrê Kurdistanê û Nekola Nehas wezîrê aborî û bazirganiyê hikûmeta Libnanê civiyan û rola şirket û kompaniyê libnanî yên li herêma Kurdistanê di warê cuda de kar dikan nirxandin.

Di civînê de ku, duhî roja 04.12.2013ê li bajarê Hewlêrê birêve çû, wezîrê libnanî silavên serokomarê Libnanê gihadin serokwezîrê Kurdistanê û këfx-weşîya xwe bi serdana Hewlêrê nîşan da.

Her du aliyan behsa mekanîmma xurtkirin û berfirehkirina têke-liyên di warê aborî û bazirganî de kir û bi taybetî tekîd li ser pêşvebi-rina têkeliyên di warê tûrîzm, kul-turî, çandinî, tendirustî û bankeyan de kir.

Serokwezîrê Kurdistanê këfx-weşîya xwe bi hebûna kom-pañî û şirketêni libnanî li herêma

Kurdistanê ku, di warêna cuda de aliyan peywendîdar kir ku, bi kar dikan diyar kir û got ku, germî pêşwaziyê li sermayedar û

hikûmeta herêma Kurdistanê amadeye hemû hêsan-kariyan ji şir-ke û kompaniyê libnanî re bike daku derfetên zêdetir ji wan re peyda bibin û bi awayekî çalaktır di pirosa geşkîrin û binyatdanana herêma Kurdistanê de besdar bin.

Wezîrê libnanî jî sipasiya hikûmeta herêma Kurdistanê û

kompaniyê libnanî dikan û hêsan-kariyan jê re dikan. Rewş û pêşhatên kirîza Suriyeyê li ser welatên cîran û pirsa penaberên surî li Libnan û herêma Kurdistanê û hewlidanên hevbeş ji bo çewaniya peydakirina alîkariyan ji aliye civaka navdewletî ve, mijarêن din yên civînê bûn.

John Kerry: Em Filîstîneke Serbixwe Dixwazin

Wezîrê Karênen Derve yê Amerîkayê John Kerry, piştî ser-

dana xwe ya Îsraîl û Filîstînê dax-uyaniya çapemeniyê da.

Wezîrê Karênen Derve yê Amerîkayê John Kerry, piştî ser-dana xwe ya 3 rojî ya Îsraîl û Filîstînê, dema ku vedigeriya

welatê xwe civîna çapemeniyê li darxist û got, "Di navbera Îsraîl û Filîstînê de aşitîf mimkûn e. Niha di destê me firsenda aşitîyê heye ku em berê ne xwediyê wê yekê bûn."

Kerry destnîşan kir ku bi Serokê dewleta Filîstînê Mahmud Abbas re û bi Serokwezîrê Îsraîlê Binyamîn Netanyahu re hevdîtin pêkanîne dûv re wiha pê de çû: "ji bo pêkhatina aşitîya zor û girîng min ligel herdu pêşangan hevdîtin kir. Wan bixwe jî ji min re bilêvkirin ku ji bo aşitîyê çi ji destê wan bê dê bikin." Kerry diyar kir ku kesen di hêla mûzakereyên aşitîya navbera Îsraîl û Filîstînê de nêrînî difikirin ji destpêka pêvajoyê vir ve dibêjin 'li rojhilata navîn aşitî ne mimkûn e' û

bi vî awayî hêviyên xwe şikandine û wiha dewam kir: "Amerîka, ji dîroka destpêka hevdîtinê aşitîyê heta niha hevdîtinan ji nêz ve dişopîne. Em jî dizanî aşitî tiştek wisa nîne ku bi hêsan û di demek kin de pêk bê, aliyan têkildar jî vê yekê dizanîn. Her du pêşeng jî difikirin ku hevdîtinê aşitîyê dê bi serkeftinê encam bigirin û her du gel jî dê bi awayek aram û aşitîyane jiyanâ xwe bidominin." Ji Îsraîlê re alîkariya me heye. Heman alîkârî îro jî didome. Em awaya ewledar a ji bo Îsraîlê dixwazin, ji bo Filîstînê jî dixwazin. Armanca me ya dawî dewleta Filîstînê ya serbixwe ye. Gihaştina li vî aramancî ne xeyal e.

Îro çavên Kurdan li Hewlêrê ne

AVESTA KURD - her du encumenê Kurdî eh ya lihevhatinê ye ku di Çaverêtêkirin ku îro li li rojavayê Kurdistanê bin çavdêriya Barzanî de başûrê Kurdistanê bajarê Hewlêrê, civîneke taybet ji bo ku PYD û Encumena Kurdî li hev werin, were lidarxistin. Civîn di bin çavdêriya serokê herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî de û bi nav-bînkarîya parlamentera Kurd ya ser-bixwe Leyla Zana û şaredarê Amedê Osman Baydemir wê were partîyen Kurdî amade bibin. Ev 2. civîna berfer-

manî ya Kurd civiya û pirsa pêwendiyên bi PYD re gotûbêj kir.

Li gora hînek jêder-an Barzanî ji wan re gotiye, yan pirsa xwe û PYD çareser bikin yan jî bi carekê de ji hev cuda kar bikin. Weke tê zanîn kêşeyên cidî di navbera Partîyen nêzîkî Partiya Demokrata Kurdistanê û PYD de, ku ser bi PKK ve ye hene. PYD, weke şaxê PKK li rojavayê Kurdistanê tê naskirin.

The Newyork Times: Herêma Kurdistanê nêzîkî serxwebûnê bûye

Medayênen cîhanê piştî sazkirina sêyemîn konferansa uze(enerji) ya li bajarê Hewlêrê, dengvedan û helwesta aliyan şirove kir, ji wan bi navdartirîn medayênen ku raporekî li ser konferansa uze nivîsiye, roj-nameya The Newyork Times e ku ew jî dibêje Herêma Kurdistanê nêzîkî serxwebûnê bûye.

Medayênen cîhanê piştî sazkirina sêyemîn konferansa uze(enerji) ya li bajarê Hewlêrê, dengvedan û helwesta aliyan şirove kir, ji wan bi navdartirîn medayênen ku raporekî li ser konferansa uze nivîsiye, roj-nameya The Newyork Times e ku ew jî dibêje Herêma Kurdistanê

nêzîkî serxwebûnê bûye.

Rojnameya The Newyork Times li raporek de di derbarê şandina nefta Herêma Kurdistanê de dinivîse "Kurd niha bi awayek raste rast û bêyî ku vegerin Bexda dikarin neft bişînin derve, eve jî Kurd ji bilî wê yekê ku li rûyê aboriyê ve serbixwe dibin, heman demî de li serxwebûna siyaset jî nêzîk dibin".

Li rapora The Newyork Times de hatiye nivîsin "Her çende Herê-

ma Kurdistanê her pêş dikevê û ji beşen dinê Iraqê de şerî eşîri zêde dibe, lê belê hêjî Amerîka ji wê yekê ditîrsê ku şandina nefta Herêma Kurdistanê bandorekî li ser yekperçeyî ya Iraqê de dibe".

Kaplan: Provokator Li Geverê Bûn Sedema Mirina 2 Welatiyên Me

Parlementerê Şîrnxê yê BDPê Hasîp Kaplan der barê bûyerên li Gevera Colemergê de daxuyanî da.

Parlementerê Şîrnxê yê BDPê Hasîp Kaplan der barê bûyerên li Gevera Colemergê de wiha got:

"Provokator li Geverê bûn sedema mirina 2 welatiyên me. Em wan wek dijminên pêvajoya çareserîyê dibînîn."

Şaxa Diyarbekirê ya Odeya Endezyarê Madenê, li Navenda Çandê ya Sumer-parkê panela "Kargeriya Madenî ya Herêmê û Pirsgirêkên Wê" li dar xist. Parlementerê Şîrnxê yê BDPê Hasîp Kaplan jî besdârî panelê bû û idia kir ku duh li Geverê gule reşandin ser ciwanan. Kaplan bangî hikûmetê kir ku berpirsi-yaran derxe holê û wiha got: "Goristan cihê pîroz in. Tu xwenezan êrîşî van cihê pîroz nakin. Paşê jî bi tifekan gule reşandin ser ciwanan. Di dema şerî de jî tu kes êrîşan nade ser nexweşxaneyan. Lî wana bombeyên gazê avêtîne ser-wîsa lezgîn a nexweşxaneyê. Provokator li Yuksekovayê bûn sedema mirina 2 welatiyên me. Em wan wek dijminên pêvajoya çareserîyê dibînîn. Dibe ku ji ber şerî de nav xwe de ev êrîş kiribin? An jî henek kes bi zanayî hatin û gule reşandin ser ciwanan? Divê dewlet teqez vê mijarê zelal bike." (AA)

İfadeya 'Kurdistan' Weke Fermî Ji Mec-lisê Derbas Bû

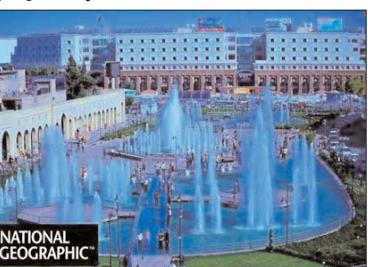
İfadeya ku heremên Rojhîlat û Başûrê Rojhîlat weke'Kurdistan'ê bi nav dike, ji aliye BDPê ve ket di Pêşnûmaya Zagona Butçeya 20-14an. Li gor nûcuya roj-nameya Hurriyetê, di rapora pêşnûmaya Butçeyê û Komîsyona plan û butçeyê de tam 17 caran ifadeya 'Kurdistan'ê derbas dibe.

OÇALAN JÎ DERBAS DIBE

Di şerha muxalefetê de bi îmzeyên Endamên komîsyonê yê BDPî Hasîp Kaplan û Adîl Zozan ve ifadeyên, 'Li Kurdistanê pêşveçûyina newekhevî û kedixwara aborî', "Serokê Gelê Kurd Birêz Ocalan", "Kurdistana Tirkîyê", "Tirkîye û her çar aliye Kurdistan" hat bikaranîn. Şerxa muxalefetê ya li pêşnûmayê bi kurtasî wisa ye: "10 hezar kurd, ji bo ku tecrîda li ser Serokê Gelê Kurd Abdullah Ocalan bê rakirin û hevdîtinê aşti cardin bê dest pê kirin, ketibûn grêva birçîbûnê. Ji ber vê li her çar aliye Kurdistanê, serhildenê gel hatibûn dest pê kirin. Di cejna bihar û berxwedana Newrozê de ku nêzî 2 milyon kes besarî vê mîtingê bibûn, parlamenteñ BDPê peyama biharê ya Abdullah Ocalan kwendin. Ger pêvajo têketa zemîneke zagonî, dê gerîlayê PKK jî derketana derveyî sînora Kurdistanâ Tirkîyê.

Kuwêt li Kurdistanê konsolxaneyâ xwe vediye

Îro çarşem 04/12/2013 li Selahedîn birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Xesan Yusif Ebdulbarî El Zuwayî Balyozê nû yê Kuwêt li Iraq kir. Îro çarşem 04/12/2013 li Selahedîn birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Xesan Yusif Ebdulbarî El Zuwayî Balyozê nû yê Kuwêt li Iraq kir. Li hevdîtinê de Balyozê nû yê Kuwêt li Iraq Xesan Ebdulbarî silavên Mîrê Kuwêtî bi Serokê Herêma Kurdistanê gihadan û balkışand li ser wê yekê ku welatê wan hêvîdare ev serdan û peywendî berdewam bibê. Balyozê Kuwêt li Iraqê sersamiya xwe beramber pêşketin û rewşa aramî û pêkvejîyana li Herêma Kurdistanê de nîşanda. Li beşekî dinê hevdîtinê de Xesan Ebdulbarî balkışand li ser wê yekê ku welatê wan bi rêzve temaşa rola birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê li Iraq û herêmî de dike û tekez li ser ewe kî kir ku niha Herêma Kurdistanê û ezmûna wê hêviyeke ji bo hemû Iraqê. Balyozê Kuwêt di derbarê peywendiyê di navbera Herêma Kurdistan û welatê xwe de balkışand li ser wê yekê derfetekî mezin heye bo wê yekê ku peywendiyê xwe pêşbixin û li vî warî de jî hewl didin bi zûtiyîn demî Konsolgeriya Kuwêt li Herêma Kurdistanê vekin û bibê kanalekî bi hêza peywendiyê me. Li beranberda Serok Barzanî ji bilî bi xêrhatina Balyozê nû yê Kuwêt li Iraq, balkışand li ser wê yekê ku welatê Kuwêt pêgehekî girîng li cem Kurd heye û amadehiya Herêma Kurdistanê jî bi pêşxistina peywendiyê her dû aliyan nîşan da.

NATIONAL GEOGRAPHIC

Tanrikulu: Xwîn Pijiqî Li Ser Pêvajoya Çareseriye

Alîkarê Serokê Giştî yê CHPyê Tanrikûlû got: "Bûyera ku li Geverê qewimî careke din nîşan da ku AK Partî ji "pêvajoyê" ci fehm dike."

Alîkarê Serokê Giştî yê CHPyê Sezgîn Tanrikûlû ji bo bûyera ku duh êvarê li Geverê qewimîbû got: "Bûyera ku li Geverê qewimî careke din nîşan da ku AK Partî ji "pêvajoyê" ci fehm dike." Tanrikûlû ji ber bûyera daxuyaniye

nîşkî belav kir. Di daxuyaniye de wiha hat gotin: "Ew rayedariya bêhed a ku desthilatdariya AK Partiyê daye hêzên ewlehiyê duh bû sedema du canan. Li Geverê ji ber ku mudaxele li ser kesen daxuyanî didan çapemeniyê hat kirin, bûyer derketin û di bûyerê de Reşît Îşbîlîr û Veysel Îşbîlîr bêpirs hatin Înfazkirin û hêzên ewlehiyê li nexweşxaneyê ajotin ser cinazeyên wan. Wek ku Înfazkirina du kesan têrê nekiribe gelek nexweş jî hatine ber mirinê. Tanrikûlû diyar kir ku êdî xwîn pijiqiye pêvajoya çareseriye û wiha dewam kir: "Bûyera ku li Geverê qewimî careke din nîşanda ku AK Partî ji "pêvajoyê" ci fehm dike. Lazim e ku ev bûyer demildest bê zelalkirin û berpirsyarêne wê jî teqez bêne darizandin. Wezîrê Karêna Navxweyî divê teqez biçe navçeyê ji malbata Îşbîlîrê lêborîna xwe bixwaze û der barê bûyerê de bi awayekî hûr û kûr lêkolîn bike. Hêviya me ew e ku ji bîlî dilê malbata Îşbîlîrî édî dilê tu malbatekê naêşê. Serê malbata Îşbîlîrê sax be û Xwedê sebrê bide wan." (AA)

Davutoglu Diçe Ermenîstanê!

Wezîrê Karêna Derve Ahmet Davutoglu diyar kir ku di 12yê çileya pêşîn de dê here

Ermenistanê. Wezîrê Karêna Derve Ahmet Davutogluji vegera xwe ya Ükraynayê li balafirgeha Esenbogayê civîna çapemeniyê li dar xist. Davutoglujiyâr kir di 12yê çileya pêşîn de ji bo ku besdarî Civîna Hevkariya Aboriya Behra Reş (KEİ) bibe dê biçe Erîvana paytextê Ermenistanê (AA)

Musum: Divê Mafê Kurdêni Li Sûriyê, Were Garantîkirin

Hevserokê PYD Salih Musum ji nîvîskarê T24 Hasan Cemal re daxuyaniye giring da.

Salih Musum diyar kir ku çawa rojhilata navîn û Iraq wek berê neman, herwiha Sûriyê jî wek Suriya berê namîne.

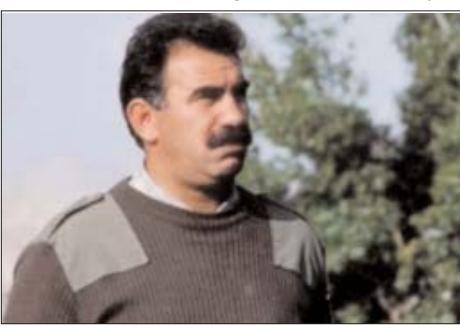
Salih Musum di hevpeyîneke xwe de ligel malpera tîrkî T24 re, got "Divê mafê Kurdêni li Sûriyê ji niha ve bi nîvîskî were garantîkirin". Musum herwiha ragihand ku ew ligel wê yekê ne ku têkiliyên di navbera Serokê Herêma Kurdistanê Mesûd Barzanî û Enquerê baş bibin. Musum bal kişand ku heta niha Amerîka vîze nedaye wî û dibe ku ev yek ji mafê Amerîka be. Mislim herwiha teqez kir ku ew ne şer, ew aşî û azadiya xwe dixwazin û got "Em ligel demokrasiyê ne, ji dema peymana Lozanê û heta niha, di sedsala borî de, nêzîkî milyonek Kurd hatine kuştin". (Rûdaw)

Ocalan Ji Bo Pêvajoya Çareseriye Sê Madde Pêşniyar Kirin

Ji Abdullah Ocalan bo pêvajoya çareseriye pêşniyarên nû hatin. Di derbarê pêvajoyê de diyar kir ku ji hikûmetê destpêkirina pêvajoyekî din giring a muzakereyan hêvî dike û Ocalan hisarıya ku bi nêzîkatiyekî hilbijartinan nêzî pêvajoyê bûn wê bibe sedema çêbûna kaos û pevçûnan kir.

Ocalan destnîşan kir ku ji bo çareseriya demokratik zemînekî zagonî û çerceveyekî hûquqî, statuya aliyan di çerceveya zagonî naskirin çêbibe pêwiste kurula şopandin yan jî heyetekî hakem çêbibe.

Ji bo çareseriye demokratik a mezin sê ling giringe: Di destpêka van de; zemînekî zagonî û çerceveyekî

hûquqî tê. Dûwemîn jî; ji bo mûzakereyekî ku aliyen wê neyî neyî fikirîn, alî û statuyêne di nava vê çerçeveyê de pêwiste bêne danasîn. Sêyemîn jî; Pêwiste kurûlekî şopandin yan jî heyetekî hakeman bikeve nava pêvajoyê. Ji bo însiyatîf û berpirsiyariyên minên di vê pêvajoyê de, fikrîn minên ku di derbarê astî û avakirina komarekî demokratik a nû de ku ez bikaribim fikrîn xwe ji raya giştî a Tirkîye re rabigehînim, pêwiste çapemenî û peywendiyê din û pêwistiyê temasî bi temamî bêne pêk anîn.

Demîrtaş: Hikumet Ji Hemwelatiyan Re Dê Ci Bersivê Bide?

Hevserokê Giştî yê BDP Selahattîn Demîrtaş, bûyeren ku li Geverê hat jiyîn

nirxand. Hevserokê Giştî Yê BDP Selahattîn Demîrtaş, bi Hevserokê HDP Ertugrul Kurkcu û Namzedê Şaredariya

Stenbolê yê HDP Sirri Sureya Onder re besdarî xwarina piştevaniyê yê ku Serokatiya Bajarê Stenbolê yê BDP li darxistibû bûn.

Hevserokê BDP Selahattîn Demîrtaş li xwarinê ku li restoraneke Okmeydani hatibû li darxistin axîv û ji nasen her du hemwelatiyên sivîl yên li Geverê hatin kuştin re sersaxî xwest. Demîrtaş got, ew niha meraq dike ku hikûmet ji bo vê kuştinê helwestek çawa nîşan bide?

Demîrtaş anî ziman ku hikûmet heta çend roj berê peyamên aştiyê dida niha dê ci bersivê bide û wiha domand: "Ger ku hûn di peyama aştiyê de samîm bin,

hûn dê ji bo kuştina Geverê ci bersivê bidin. Medyaya tîr jî wekî her demê bi çavkorî diçe ser bûyerê û bêyî lepîrsin û lêkolîn bike bûyerê nîşan dide û rastiyê vedîşêre". Hevserokê Giştî yê HDP Ertugrul Kurkcu di çalakiyê de diyar kir ku BDP û HDP dê bi hêztir mil bidin û bi hev re karekî pir girîn pêk bînîn.

Wekî tê zanîn duh li navçeya Geverê ya Colemêrgê, di xwepêşandana li dijî hilweşandina gorên PKK de 2 hemwelati bi fişekên polîsan ve jiyana xwe ji dest dabûn. Kesên ku jiyana xwe ji dest dabûn 2 birayêne bi navêne Reşîd û Veysel Îşbilir bûn.

Petrola Kurdistanê wê li cîhanê were firotin

AVESTA KURD / Wezîrê samanên xwezayî yê hikûmeta herêma Kurdistanê pêşbînî dike ku, herêma Kurdistanê di destpêka sala nû de neftê ji bo Tirkîye bişîne.

Aşîti Hewramî wezîrê samanên xwezayê besdarî konferansa Atlatic a warê enerjiyê de kir û di konferensê de, li ser navê hikûmeta herêma Kurdistanê, peyvek pêşkeş kir. Hewramî di gotara xwe de got ku, roj bo rojê bîrêne neftê yên nû li herêma Kurdistanê têr dîtin û ji bo ku herêma Kurdistanê yek mily-

on bermîl neft di rojekê de bo derive bişîne derfetên minasib li berdest hene:

- Xwesteke herêma Kurdistanê ewe ku, du mîlyon bermîlê neftê di rojekê de bo derive bişîne. Lî ji bo vê yekê jî hikûmeta herêma Kurdistanê pêwîstî bi teknolojiya pêşkeftî û rakêşana borîyên neftê û tecrûbeya navdewletî heye. Wezîrê samanên xwezayî yê hikûmeta Kurdistanê di peyva xwe de got ku, hinartina neftê û gaza xwezayî bo derive mafekê rewâ yên herêma Kurdistanê ye û

destûra Îraqa federal ew maf ji herêma Kurdistanê re deye û "pêwîst nake moletê ji tu kas û aliyan wergirin."

Hewaramî got ku, eger tu pirsgirêkên nû dernekevin pêş di destpêka sala nû de herêma Kurdistanê dê dest bi hinartina neftê bo derive bi rîya Tirkîye bîke:

- Dabeşkirina dahatînîyê neftê di navbera Hewlîr û Bexdayêl de gelek giring e, em xelkê Îraqê ne û em dixwaz in berjewendiyêne Îraqê biparêz in û em di vê çarçoveyê de tevdiger in. Lî

di vê qonaxê de kas naxwaze bi mere danûstandin bike û

ev deh sala em sebir dikin.

Wezîrê samanên xwezayî dibêje ku, herdema xwestin çavdêriya dahatînî û karêna warê enerjiyê li herêma Kurdistanê bê kirin, hîngê "em bi dilxwesî dibin, cunkî me tu tişê veşatî nîne." rojevakurd

Wilkes: Kurd Cenev 2 de bi çalak besdar dîbin

Berî nîvroya iro pêncsem 05.12.2013 li Selahedîn birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Balyoz John Wilkes Nûnerê Taybetî yê Brîtanya yê Karubarê Sûriye kir. Berî nîvroya iro pêncsem 05.12.2013 li Selahedîn birêz Mesûd Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Balyoz John Wilkes Nûnerê Taybetî yê Brîtanya yê Karubarê Sûriye kir. Li hevdîtinê de Nûnerê Taybetî yê Brîtanya spas û xweşaliya xwe ji bo rexandina hevdîtina li gel Serok Barzanî ragihand. Li vê hevdîtinê de Nûnerê Taybetî

yê Brîtanya bi eşkere wêneyekî giştî li pêşhatên siyasiyên dawî yên Sûriye û hewlê navdewletiyan ji bo çareserkirina qeyrana Sûriye xisterû û hengavêن amadekariya konferansa Cenev 2 û rola dewletên cîran û dosten Sûriye û hêzên mezîn û hêzên siyasiyên navxweyî li Sûriye û her wiha bandoran wan ya li ser qeyrana Sûriye ji bo Serok Barzanî şirove kir. Nûnerê Taybetî yê Brîtanya piştgîriya welatê xwe jî li rol û pêgeha Kurd bi taybetî li Encûmena Nîşîmanî de dûpat kir û balkîsand li ser wê yekê ku pêwîste li konferansa

Cenev 2 da Kurd besdar bin û rolekî wan yê çalak hebê.

Her li vê hevdîtinê de her

dû alî li ser ewe hevrê bûn ku divê ew aliye peywendîdar bi qeyrana Sûriye piştgîriyê li rola Kurd bikin û pêwîste hemû aliye Kurdan

hevkarîya hevdû bikin û gotarekî hevbeş û zelal li muamelekîne li gel qeyrana Sûriye û paşaroja Sûriye de hebê. Di derbarê pêvajoya Sûriye û bandora wê ya li ser navçeyê û rola Kurd de Serok Barzanî balkîsand li ser wê yekê ku zehmete kêşeya Sûriye li rîya çareseriya serbazî bê çareser kirin û ewê li aliye Herêma Kurdistanê ve jî girêngê eweye ku alternatifekî demokratî ji bo paşaroja Sûriye hebê û hevrikîn Sûriye û hemû aliye mafîn Kurd li berçav bigrin ji ber ku daxwaz û mafîn Kurd rewane û li Sûriye de gelê Kurd ji biçük-tirîn mafan hatine bêbes kirin.

Şeebî ya girêdayî rîjîma Baasê xwe ku bi 'navenda rûgirtiyan' tê nas kirin, teqand. Di encamê navend hate rûxandin û gelek ziyanen madî gîhîşte xaniyên welatiyên taxê. Piştî ku teqîn pêk hat hêzên rîjîmê hemû rîyên devera teqînê girtin.

Navenda Cêş El-Şebebi girêdayî rîjîma Baasê ye, kesen li vir dixebeitin jî, piştgîriya rîjîma Baasê bi pereyan dikin.

Ü li dawiyê ANF qebûl kir ku Qamişlo ne azad e

AVETSA KURD - Ajansa nûcayan ku nêzîkî PKK-PYD ye, FIRAT (ANF) qebûl kir ku şebîheyên rîjîma Sûriyê û hêzên wê li Qamişlo hene. Di teqîna ku li taxa El-Tey ya bajarê Qamişlo tro saet di 11.40'î de li dîjî navenda Cêş El-Şebebi ya girêdayî rîjîma Baasê de jiyana xwe ji dest dane, 22 kes jî birîndar bûne. Her wiha hate zanîn hinan ji wan giran in û diyar nekirin ku ew kesen hatine kuştin sivil in an jî ji navendê bi xwe ne.

Çavkaniyan anîn ziman ku 6 kuştî û 18 birîndar ku 3 ji wan birînê wan giran in, li

nexweşxaneyê El-Wetenî ne.

Her wiha kuştiek û 4 birîn-

Firatnews.com

ROJANE | KURDISTAN | CİHAN | JİN | CIVAK | ÇAND ZİMAN

Li Qamişlo êrîşa li dijî milîsên Baasê: 7 mirî, 22 birîndar

QAMIŞLO 06.12.2013 13:37:15

Di teqîna ku li taxa El-Tey ya bajarê Qamişlo tro saet di 11.40'î de li dîjî navenda Cêş El-Şebebi ya girêdayî rîjîma Baasê pêk hat de 7 kes hatin kuştîn û 22 kesen din jî birîndar bûne. Her wiha hate zanîn rewşa hin birîndaran dijwar e.

Navenda Cêş El-Şebebi ya girêdayî rîjîma Baasê ye, kesen li vir dixebeitin jî, piştgîriya rîjîma Baasê bi pereyan dikin.

Nêçîrvan Barzanî serokwezîrê Kurdistanê, di peyamekê de bi minasibeta wefatkirina serokê Efrîqiya Başûr Nelson Mandela, dibêje ku, cîhanê serokekî mezin yê siyasî ji dest da.

Barzanî di peyam xwe de dibêje ku, her çiqas ew derfet bo Mandel nehat pêş serdana herêma Kudistanê bike lê ew hetim piştevanê doza rewaya gelê kurd a ji bo edaletê bû.

Ev li jêr teksta peyama serowkezîrê Kurdistanê:

Îro cîhanê serokekî siyasî yê mezin ji dest da, serokek ku demokrasî û aştî ji bo wî ji jiyanâ wî ya şexsî ya ku di zîndanê de bi heder çû, girîngitir bû. Bi dilek pir xem û kovan me nûçeya wefata Nelson Mandelâ bihîst. Mandelâ simbola xebata ji bo rûmeta mirovahiyê, wekhevîyê û

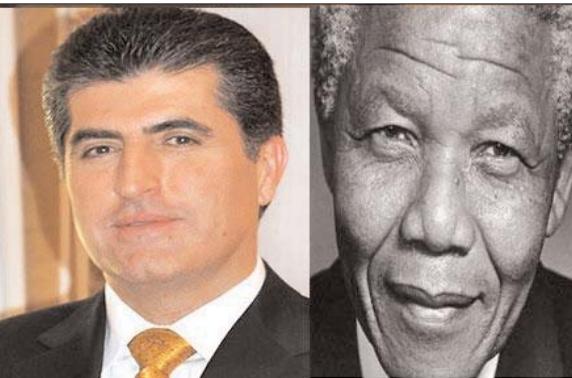
Nêçîrvan Barzanî: Cîhanê alîgirekê mezin yê demokrasiyê, aşitiyê û singfirehiyê ji dest da

hesta dadwîriyê bû. Her çiqas derfeta serdana Kurdistanê bo Mandel nehat

û dabîn kirina edaletê anîbû ziman. Mandelâ di wê baweriyê de bû ku xebat û doza me ya rewâ xebatek cîhanî bû. Me ji hest dikir ku gelek tiştên me û Mandelâ yên hevbeş hene. Em alîgir û piştevanê lêborînê, bêhñfirehiyê, çare-seriya dûr ji tundiyê û binecîhkirina rastî û lihevanîna wî bûn.

Mandelâ ji bo me bîrhînerekî mezin bû ku mirov dikare salen wî yên li zîndanê û zorî û zehmetiyen wî bike hêzeke bêhempa bo berjewendiyen giştî yên civakê, rûmeta mirovahiyê û çavkaniyeke nû ya îlhamê.

Dersetke herî mezin a ku ez ji jiyanâ Mandelâ fêr bûm ew bû ku divê mirov bêdeletaşa berê bibîne û rijd be li ser

"Dibe ku em li Hewlîr, Bexda an jî Enquerê bicivin"

Wezîr Yıldız: "Destûra Bingehîn a Iraqê jê re dibêje "Kurdistan". Ev nav me nedanî ser. Ji ber vê yekê em li ber rêz digrin û bi vî navî xitabî lê dinik."

Taner Yıldız, beşdarî 3yemîn Konferansa Neft û Gazê ya Kurdistan-Iraqê bû û paşê jî bi Wezîrê Çavkaniyê Surişî yê Herêma Kurdistanê Aştî Hawramî re civîna çapemeniyê ya hevpar li dar xist. Yıldız diyar kir ku di navbera Tirkîye, hikûmeta Kurdistanê û hikûmeta navendî ya Iraqê de têkiliyên xurt hene û wiha dewam kir: "Em dewleteke dad-

mend in. Em bawer dikin ku ew peymanen ku em çedîkin ger taybet bin, ger bi saziyên qamûyê re bin, hemû ji bo yekîtiya Iraqê ne. Ci ji bakur û başûrê Iraqê be, ci ji rojhîlat û rojavayê Iraqê be ferq nake. Madem Iraq yekpare ye, wê demê divê ku em ji bo hemû herêman projeyan çêkin. Me bi Bakurê Iraqê re peyman çêkir, lê ev pêvajoyeke berdewam e." Yıldız destnîşan kir ku beriya ew werin Bexdayê bi Alîkarê Serokwezîrê Iraqê Huseyîn

Şehrîstanî û Nêçîrvan Barzanî re li ser nîvîsara ku dê di civîna çapemeniyê de diyar bikin xebîtin. Ji bo ku çewt neyê fêmkirin ez ê nîvîsarê bi sê zimanan bixwînim. Yıldız nîvîsar bi tirkî, Îngilizî û erebî xwend û wiha got: "Em ji bo ku projeyekê bidin destpêkirin bi destûra

hikûmeta navendî ya Iraqê dixwazin ji Herêma Kurdistanâ Iraqâ Federal

petrolê bistînin. Ev proje dê ji bo hemû alîyan bibe sedema xêrê. Nîvîsara me ya hevpar ev e."

- "Dibe ku em li Hewlîr, Bexda an jî Ankarayê bicivin"

Yıldız got: "Em xebatê xwe bi rêz û hurmetê dimeşîn. Dibe ku em civînê

başkirina rewşa mirovahiyê di paşerojê de.

Mandela em fêr kirin ku em dikarin bi hêz û şiyana xwe ya mirovahiyê, xwe û civaka xwe biguherîn nek bi rîya tolvekirinê. Wî di zîndanê de, xwe û welatê xwe û bendewariya gelek serokên siyasî guhert. Wî hemû cîhan fêr kir ku bi nermî û rijdbûnê, mirov dikare rîcka dîrokê ber bi aliye avaker ve bide guhertin. Her çiqas me hemûyan xebatkerêkî mezin ji dest da, lê gotin û kirdarên wî dê ji gelek nîşen din re bibe bingeha xebata mirovahiyê û pêşxistina pêşbîniyeke geşbîntir a mirovahiyê. Me hemûyan alîgirekî mezin yê demojrasiyê, singfirehiyê û nejiboşidetê ji dest da.

Nêçîrvan Barzanî
Serokê hikûmeta Kurdistan
06.12.2013

xwe yên sêalî li Hewlîr, Bexda an jî Ankarayê bidin destpêkirin. Em dixwazin ku ev, di rewşeka lihevki de bimeše.

Wezîr Yıldız li ser pîrsa "We ji bo nefta Kurdistanê destûra hikûmeta navendî ya Iraqê hilda?" jî got: "Berîya ku biçin Bexdayê me bi birêz Şehrîstanî re hevdîtineke semîmî kir. Jixwe em li ser peymana ku me bi Bakurê Iraqê re çêkir sekinîn, lê em dixwazin hikûmeta navendî ya Iraqê jî tev bibe. Em ê li Bexdayê an li Hewlîrê bicivin? bila biryara vê, gelê Iraqê bide. Em ji herdûyan re jî rîzê digrin." Yıldız li ser pîrsa "Serokwezîr

Recep Tayyip Erdogan peyva 'Kurdistanê' bi kar anî, lê hûn çîma di axaftinê xwe de dibêjin Bakurê Iraqê?' wiha got: "Destûra Bingehîn a Iraqê jê re dibêje "Kurdistan". Ev nav me nedanî ser. Ji ber vê yekê em li ber rêz digrin û bi vî navî xitabî lê dinik." (AA)

Kuştina rojnamevan Gemiyanî hate şermezarkirin

AVESTA KURD / Berdevkê hikûmeta herêma Kurdistanê di daxuyaniyekê de bo malpera fermiya hikûmeta herêma Kurdistanê di kuştina rojnamevan Kawe Germiyanî şermezar dike û daxwazê ji aliyên peywendîdar

dike ku, dûvçûnê bo wê bûyerê bikin û bikujan eşkere bikin.

Sefîn Dizeyî peydarê hikûmeta herêma Kurdistanê di daxuyaniya xwe de sersaxiyê li malbatâ xwedîjêrazi Kawe Germiyanî şermezar dike û dibêje:

- Hikûmeta herêma Kurdistanê kuştina Kawe Germiyanî şermezar dike û hemû awayen destdirêjîyê bo ser canê hevvelatiyan pirotesto dike. Em daxwazê ji aliyên peywendîdar dike ku, li ser wê bûyerê

dûvçûnê bikin û bikujan eşkere bikin daku cezayênxwe yên qanûnî werbigirn.

Weke tê zanîn Kawe Germiyanî sernîvîskarê kovara Rayel bû ku, li Germiyanî der dikeve û şeva borî hindek çekdarân nanskirî êrîşî der mala wî kir û di mala wî de kuştin.

Li Kerkûkê şer berdewam e û pêşmerge gihîste ciyê bûyerê

Şer û pevçûn di navbera terorîstan û hêzên emnî li bajarê Kerkûkê berdewam e û herêma Kurdistanê jî hêzeke mezin a pêşmergeyê Kurdistanê ber bi devera şer ve hinart û li gor hin çavkaniyan pêşmerge

gihîste ciyê bûyerê. İri serê sibehê grûpeke terotîstan bi çekê giran û otomobilên bome-barkirî rîşî ser avahiya îstîxbarata Iraqê li nav bajarê Kerkûkê kir û beşek ji avahî ji aliyê terorîstan ve hatiye kontorl kirin. Li gor çavkaniyê rîvebirîya saxlemiyê li Kerkûkê heta nuha 63 birîndar gihandine nexweş-aneyanên bajêr û hijmara kuştian jî nayê zanîn.

Li gor çavkaniyê emnî, heta nuha şer û pevçûn navbera çekdarân terorîst û hêzên emniyîn Kerkûkê li pêş avahiya îstîxbarata Iraqê ku, dikeve ser cadeya Bexdad li nav bajarê Kerkûkê, berdewam e. Hikûmeta herêma Kurdistanê ji bo kontiolkirina rewşê hêzeke mezin a pêşmergeyê Kurdistanê ber bi ciyê bûyerê ve hinart iye û li gor hindek çavkaniyan pêşmerge gihîste ciyê bûyerê.

Em bi siyaseteke kurdistanî rîyeke nû ji pêşeroja xwe re vekin

Komîteya Rêveberiyê ya Hewldana Partiyeke Kurdistanî, di rojîn 30.11.2013 û 01.12.2013an de li Amedê civîya. Komîteya Rêveberiyê, xebatên ji civîna 19 û 20ê cotmehê heta iroj nirxand. Komîteya Rêveberiyê balê dikşîne ser wê yekê ku ew çerçeweya siyasî ya Hewldana Partiyeke Kurdistanî (HPK), di civatê de bersiva valahiyekê dide. Herweha, teqabulî pêwistiyekê jî dike. Bi hatina Serokê Herêma Kurdistanê rîzdar Mesûd Barzanî re gotina "Kurdistanê" li bakurê welatê me hîna bêtir bi mane bû û careke din pêwistîya siyaseteke li ser esasê kurdistanîbûne hat rojeyê, loma jî tespitâ hewldana bizava me ya siyasî careke din da îspatkirin ku ew li ser xeteke rast e.

Hewldana Partiyeke Kurdistanî, di 14.11.2013ê de bi daxuyaniyekê bi rîzdarî pêşewaziya hatina rîzdar Mesûd Barzanî kir. Herweha, di rojî 16.11.2013ê de jî bi alayên Kurdistanê û bi flamaya HPKê bi geşbîniyeke xurt pêşewaziya rîzdar Serokê Herêma Kurdistanê kir. Lî mixabin bi giştî hêz û derûdorêن kurd û kurdistanî bi awayekî neorganize û belawela di vê pêşewaziyê de cîh

girtin. Diviyabû beriya hatina rîzdar Mesûd Barzanî, dorûberûn siyasî û sivil yên kurd bihatina cem hev û pro-

grameke bi rîk û pêk amade bikiran, lê mixabin ev yeka pêk nehat. Ev kêmâsiya me hemû alîyan bû. Yekîtî û hevkariya di navbera dorûberûn kurd û kurdistanî de careke din wek pêwistiyekê xwe daye hiskirin. Di derbarê hatina rîzdar Mesûd Barzanî de hin aliyên kurdan bi neyînî helwest wergirtin an jî bi dudîlî tevgeriyan. Bi ya me ev jî xelitî û kêmâsiyeke berbiçav bû. Komîteya Rêveberiyê, careke din pêwistiyê dibîne ku bala hemû rîvebir û endamê

HPKê bikşîne ser wê xalê ku divê bi hesasîyetekê hevbeş herkes li gora çerçeweya siyasî ya Hewldanê tevbigerin. HPK, siyaseta xwe li ser dijmînatîya tu hêzeke kurd nameşîne û wê nemeşîne jî. Lî, bi tu gotin û kiryarêne xwe jî wê rîyê nede wê yekê ku siyaseteke di bin bandor û siya hinekên din de bêmêşandin, an weha bêxuyakirin. Komîteya Rêveberiyê, ji bo bi rîkûpêkkirina xebata xwe ya di warê rîexistinî, çapemenî û siyasî de û ji bo amadeyiya civîna Meclîsa HPKê ya ku dê di 21.12.2013êde pêk were, hin biryar dane. Di civîna Meclîsê de dê hin biryaren di derbarê hin mijarêne rojane û giştî de bi raya giştî re bêr parvekirin.

Komîteya Rêveberiyê careke din bangî hemû endam û alîgirê xwe dike ku ji bo pêşdebirin û berfirehkirina HPKê, em xebatê geş bikin. Herweha careke din em bang li hemû wan kesan dîkin ku xwe nêzî vê çerçoweya siyasî ya HPKê dibînî ku em bi hev re ji mîletê xwe re û ji welatê xwe re rîyeke nû vekin. 04.12.2013

Komîteya Rêveberiyê ya Hewldana Partiyeke Kurdistanî

Vê carê dixwaze bibe "pêşmerge"

AVESTA KURD - Nîvîskar û helbestvan û mamostayê zanîngehê Dr. Ferhad Pîrbal, şunve bibe pêşmergeyê rojhîlatê Kurdistanê û li dijî komara rojhîlatê Kurdistanê xwe İslâmî ya Îranê şer bike. wiha gotiye "Ferhad Pîrbal serdi sed poşman bû û xwe naşewitîne, wî ji xwe re rîyeke din peyda kir. Ewê bibe pêşmergeyê rojhîlatê Kurdistanê"

Barzanî: "Ülkemiz bir güç ve enerji bölgesi oldu"

Rus Gazprom şirketinin heyetiyle bir araya gelen Kurdistan Bölge Başkanı Mesut Barzani, ülkeleri dünyanın güç ve enerji bölgelerinden biri haline getirdiklerini belirtti.

Kurdistan Bölge Başkanı Mesut Barzani, dün Gazprom Şirketi Koordinatörü Alexander Dyukov, Rusya Enerji Bakanı Yardımcısı Yuri Senatorin, Rusya Dışişleri Bakanlığı Orta-Doğu ve Kuzey Afrika Birimi Şefi Yardımcısı Valerien Şuvayev ve bir grup Rus hükümet yetkilisi ve Gazprom yöneticilerinden oluşan bir heyeti karşıladı.

Heyet Başkanı Alexander Dyukov, bu sıcak karşılamadan duyduğu sevinci dile getirerek Barzani'ye teşekkürlerini sundu ve Kurdistan Bölgesi'ndeki bu iler-

lemenin sevindirici olduğunu belirtti.

Heyet, Rus şirketlerinin Kurdistan Bölgesi'ni ziyaret etme konusunda çok istekli olduğunu, Gazprom'un da uluslararası

dan desteklenen önemli şirketlerden biri olduğunu kaydetti. Rus şirketlerinin Kurdistan Bölgesi'nde önemli işlere imza attığına dikkat çeken heyet, Kurdistan Bölge'sinin ilgili kurum ve kuruluşlarına da teşekkürlerini sundu.

Rus heyeti, sadece petrol ve enerji alanında değil, diğer alanlarda da Kurdistan Bölgesi'ne yatırım yapmaya hazır olduklarını, çünkü Kurdistan Bölgesi'nin dünya enerji haritasında önemli bir yere sahip olduğunu ve Rusya'nın da Kurdistan Bölgesi'nin gelişimine ve ekonomisine katkıda bulunmak istediğini ifade etti. Heyeti sıcak bir şekilde karşılayan Kurdistan Bölge

alanda büyük bir konuma ve güvene sahip olduğunu ve Rus hükümeti tarafın-

Başkanı Barzani, Kurdistan'ın kalkınma sürecine ilişkin şöyle konuştu: "1991 yılın-

da Baas rejiminin ülkemizde yaptığı tahrifatlar çok ciddiydi ve halkımız insani, maddi ve manevi açıdan çok büyük zararlar gördü. Yaralarımızı sarmaya ve kalkınmaya ihtiyacımız vardı. Bu süreç ne kadar zor olsa da halkımızın iradesi ve desteğiyle ülkemizi dünyanın güç ve enerji bölgelerinden biri haline getirebildik."

Gazprom şirketinin Kurdistan'da yaptığı çalışmalarдан ve attığı adımlardan duyduğu sevinci dile getiren Barzani, Kurdistan ve Rusya halkları arasında siyasi ve kültürel alandaki tarihi ilişkilere de dikkat çekti. Barzani ayrıca Rus araştırmacı ve tarihçilerin Kurd halkını ve tarihini tanıtmak konusunda çok çalışmalar yaptığına da değinen Barzani, Rusya ve Kurdistan arasındaki siyasi ve ekonomik ilişkilerin yanı sıra kültürel, bilimsel ve sanatsal ilişkilerin de geliştirilmesi gerektiğini söyledi.

Sirove

Öcalan'dan demokratik çözüm için üç madde

Kurt Halk Önderi Öcalan, BDP-HDP heyeti aracılığıyla ilettiği mesajında, Gevher'de iki Kürdün polis tarafından katledilmesini "sürece dönük provokasyon" olarak nitelendirdi. Süreç konusunda hükümetten daha olumlu bir müzakere girişimi beklediğini açıklayarak, "seçim hesabı" ile sürece yaklaşılmaması halinde kaos ve çatışma yaşanabileceğinin uyarısında bulunan Öcalan, demokratik çözüm için, yasal zemin ve hukuki çerçeveye, tarafların statülerinin yasal çerçevede tanımlanması ve izleme kurulu ya da hakem heyetinin gerekliliğini kaydetti.

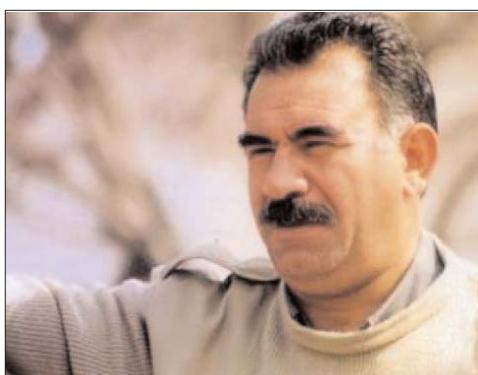
BDP Grup Başkanvekilleri Pervin Buldan ve İdris Baluken ile HDP'nin Müzakere ve Çözüm Sürecinden Sorumlu Eş Genel Başkan Yardımcısı Sırri Süreyya Önder'den oluşan heyet, İmralı Adası'nda Kurt Halk Önderi Abdullah Öcalan ile 13'üncü görüşmeyi yaptı. Öcalan'ın BDP ve HDP heyeti aracılığıyla kamuoyuna传递 ettiği mesaj şöyle:

PKK'nın silahlı kanadı HPG'nin (Halk Savunma Güçleri) sorumluluğuna getirilen

"Öncelikle Gever'de hayatını kaybeden halkımızın iki mümtaz evladının acısını paylaşıyor, başta aileleri ve Gever halkı olmak üzere bütün Kurt halkına başsağlığı diliyorum. Bu cinayetler sürece dönük büyük bir provokasyondur. Yeni ve daha büyük provokasyonlara karşı herkesin daha uyanık ve daha dikkatli olması gereklidir. Bir halkın evlatlarının anısına dönük en büyük duyarlılık; onların adını hem hayatın, hem de barış ve özgürlük mücadelelerinin içinde yaşatmakla anlamlı olacaktır. Süreç konusunda umudumu halen korumakla birlikte Hükümetten daha olumlu bir müzakere girişimi bekliyorum. Türkiye'nin ve Bölgenin kurtuluşuna ve tam bir demokratik cumhuriyetin inşa edilmesine giden süreçte her kim ki, dar seçim hesapları içersine düşerek, demokratik hamleleri geçiktirirse, kaos ve çatışma şartlarına davetiye çıkarmış olur.

Büyük demokratik çözüm için üç ayak

önemlidir: Bunların başında; yasal zemin ve hukuki çerçeve gelmektedir. İkinci olarak; tarafı olmayan bir müzakere

düşünülmeyeceği için tarafların ve statülerinin bu yasal çerçeveye içerisinde tanınlanması gereklidir. Üçüncü olarak da; bir izleme kurulunun ya da bir hakem heyetinin sürece dâhil olması gereklidir. Bu süreçte inisiatif ve sorumluluk sahibi olmam dolayısıyla, barışın ve yeni demokratik cumhuriyetin inşası hakkında düşünülmeyeceği için tarafların ve statülerinin bu yasal çerçeveye içerisinde tanınılması gereklidir. Üçüncü olarak da; bir izleme kurulunun ya da bir hakem heyetinin sürece dâhil olması gereklidir. Bu süreçte inisiatif ve sorumluluk sahibi olmam dolayısıyla, barışın ve yeni demokratik cumhuriyetin inşası hakkında

demokratik çözüm için üç ayak

na anlatılabilmem için basın ve diğer iletişim ve temas olanaklarının ivedilikle sağlanması gereklidir. Yerel seçimlerde görev alacak bütün adaylara ve demokrasi güçlerine şimdiden başarılar diliyor. Yeni yılın başta halklarımız olmak üzere tüm insanlığa barış, özgürlük ve demokrasi getirmesini diliyor ve temenni ediyorum. Bu itibarla Roboski ve tüm değer ailelerine, hasta tutşaklara, kadınlar ve gençlere, tüm cezaevlerine özel selamlarımı gönderiyorum."

MANDELA İÇİN MESAJ

Öcalan, Mandela'nın vefatından dolayı duyduğu derin üzüntüyü duyduğunu belirterek, şunları aktardı:

"Mandela'yla birbirimize gönülden bağlılığımızı vardi. Kurt halkına olan duyarlılığı ve bağlılığını bizlerin de kalbinde ona karşı derin bir saygı ve bağlılık olarak karşılık bulmuştur. Mandela Afrika halklarını aydınlatan parlayan bir yıldızdı. Bizler de o parlayan yıldızın Ortadoğu halkları üzerinde parlamasını sağlayacağız."

göstermemelerine dikkati çeken Karayılan, "Köylüler tarafından bilinen üslenme noktalarını değiştirin, bu yıl kiş üslenmesine özellikle dikkat edin, hiç kimse üslenme noktalarını bilmeyecek" dedi. Bazı bölgelerde örgüt mensuplarının satın aldığı teslizler içinde devlet güçlerince alıcı yerleştirildiğine dikkat çeken Karayılan, telsizlerin Güney Kurdistan'dan gönderileceğini söyledi. Karayılan, örgüt katılımların durdurulmasının ve kişi üslenmesi sürecinde güvenliğe de dikkat ederek, "yeniden kurulma projesi" kapsamında önumüzdeki döneme hazırlık yapılması talimatı verdi.

baları evlere isabet etti.

Protestoların bir diğer adresi olan Kars'ta da BDP İl Örgüt tarafından yapılmak istenen açıklamaya polis müdahale etti. Polis, KESK ve İHD Kars temsilcilerinin de aralarında bulunduğu çok sayıda kişiin gözaltına alındığı öğrenildi.

Olaylarda Kars İl Emniyet Müdürü'nün de aralarında bulunduğu 3 polisin de yaralandığı belirtildi. Olayların BDP İl binasının bulunduğu mevkideki araç sokaklarda devam ettiğini bildirildi.

Amed ve Kars'ta polis halka saldırdı

Hakkari'nın Yüksekova ilçesinde polislerin açtığı ateşle Mehmet Reşit İşbilir ve Veysel İşbilir'in yaşamalarını yitirmesini Amed ve Kars'ta protesto eden kitleye, polis saldırdı.

Amed'de Hakkari Yüksekova'da ilçesinde polislerinin açtığı ateşle Mehmet Reşit İşbilir ve Veysel İşbilir'in yaşamalarını yitirmesini protesto etmek isteyen kitle, Koşuyolu'na yürümek istediler. BDP Amed İl

Karayılan'dan PKK güçlerine talimatlar

Murat Karayılan'ın örgüt kadrolarına önemli talimatlar verdiği belirtildi.

Kandil'de ekim ortasında gerçekleştirilen HPG 7. Olağan Konferansı'na katılan Karayılan, 9 ve 10 Kasım'da Türkiye içindeki saha ve eyaletlerde faaliyet gösteren örgüt sorumlularına yönelik, "Çözüm süreciyle ilgili örgütün önemli adımlar atmasına karşın, devlet hemen hemen hiç yanıt vermedi" değerlendirmesini yaptı.

Karayılan, kiş üslenme noktalarının deşifre olmaması için dikkatli olunması gerektiğini ve risk doğuran vergilendirme

faaliyetlerine son verilmesini istedi.

'Sığınakları değiştirin'

Milliyetin haberine göre, kısa menzilli telsiz, telefon ve internet gibi teknik araçların kullanılmaması uyarısında bulunan Karayılan, güvenlik güçlerinin "kestirme" olarak tanımlanan ve sinyallerden yer tespitinin yapılmasını sağlayan sistemler nedeniyle bu kestirmelerin önlenmesi için uzun menzilli telsizler kullanılması talimatını verdi. Üslenmeye çekilen örgüt mensuplarının çözüm süreci nedeniyle güvenlik konusunda zayıfet

sokaklarda devam ederken, yaralıların olduğu belirtiliyor. Polisin attığı gaz bom-

Nürnberg'de PKK'nın kuruluş yıldönümü coşkusu

Almanya'nın Nürnberg kentinde PKK'nın 35'inci kuruluş yıldönümü bir gece ile kutlandı.

PKK'nın kuruluş yıldönümü kutlamaları Avrupa'da devam ediyor. Almanya'nın Nürnberg kentinde düzenlenen bir gece ile PKK'nın 35'inci kuruluş yıldönümü kutlandı. Gecede yapılan konuşmalarda, zaferin artık uzak olmadığı belirtildi. Konuşmalarda Kurt halkın mutlaka kazanacağı vurgusunu da yapıldı. Nürnberg Halk Meclisi temsilcisi de Kurt Halk Önderi

Abdullah Öcalan'ın 35 yıl önce çizdiği bu yolda bugün milyonlar yer alarak, zafer ve özgürlüğü yürüdüğini belirtti. Sanatçılarla da müzikleriyle katıldığı gecede, sık sık "Biji Serok Apo", "Biji PKK" sloganları atıldı.

HPG'li Şems'i kadınlar uğurladı

Şemdinli'de çıkan çatışmada yaşamını yitiren ve cenazesi Malatya kimsesizler mezarlığından alınan İran Maku doğumlu HPG'li Şirin Şems'in (Newal Sîdar) cenazesi, kadınlar tarafından son yolculuğuna uğurlandı. Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde bulunan Haruna Karakolu'na HPG'lilerce 14 Eylül 2012 tarihinde düzenlenen saldırda yaşamını yitiren ve girişimler sonucu Malatya kimsesizler mezarlığından çıkarılan İran Maku doğumlu HPG'li Şirin Şem-

s'in (Newal Sîdar) cenazesi, İran'ın izin vermemesinden dolayı

Agri'nın Doğubayazıt ilçesine getirildi. Van-Çaldırın yol ayrimında yüzlerce araçlık konvoy ile karşılanan cenaze, Ehmedê Xani Parkı'nda yürüyüş

eşliğinde Doğubayazıt Şehir Mezarlığı'na getirildi. Yürüyüse, HPG'li Şems'in ailesi ile birlikte, BDP Ağrı Milletvekili Halil Aksoy, Doğubayazıt Belediye Başkanı Canan Korkmaz, BDP İl ve İlçe yöneticileri, MEYADER temsilcileri ve yüzlerce kişi katıldı. Yürüyüş ardından dini vecibeler yerine getirildi. Gerilla Şems'in cenazesi, düzenlenen törenle "Şehid namirin" sloganları eşliğinde kadınlar tarafından defnedildi. Tören ardından kitle taziyenin kabul edildiği Dilan Konferans Salonu'na geçti.

DİHA/AĞRI

"Dersim Katliamı"ndaki askerler konuştu

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 1937-1938 yılında Dersim'de meydana gelen olaylar için "katliam" ifadesini kullanmasından sonra o günlerde

nehrinin bir hafta kan aktığı görülmüştü. Katliamlar, sürgünler, yağmalar... Kimine göre ise Dersim'de Seyit Rıza öncülüğünde karakollar

Görüler" adlı kitabında katliamı doğrularcasına "okuyucularım dan özür diliyor ve yaşıntım bu bölümünü anlatmaktan kaçınıyorum" diyecekti...

Harekata katılan iki asker konuştu

Ve şimdi Dersim'de isyanın var olup olmadığı, katliam yaşandı mı tartışmalarının odağında yönetmen Özgür Fındık "Kara Vagon-38 Dersim Sürgünleri" adlı belgeselle karşıma çıkıyor. 5 Mayıs'ta Bilgi Üniversitesi'nde galası yapılacak olan belgeselde Dersim katliamında sürgüne gidenler, gittikleri yerlerden acı ve gözyaşlarıyla "yaşanılanları" ve "sürgünleri" anlatıyor...

Belgeselin en önemli yanı ise o dönemde Dersim'deki harekata katılmış orduda görevli iki askerin anlatımı. Askerlerden birinin adı Haydar Dede...

Belgesele konuşan Haydar Dede anlatıyor:

"Bir alay komutanımız geldi, Konya'dan. Dedi ki; 'Arkadaşlar, vatandaşlar dünyada dört hain vardır' dedi. 'Biliyor musunuz?' Biz nereden bileyim dört hain, 'bak' dedi. 'Biri fani (veya vali), biri kurt, biri domuz, biri de Kurt' dedi. Bu dördünü de aynı anda söyledi."

"Adamları vurduk, vurdular. Şimdi şöyle kol kola takıldılar. Böyle kol kola takıldılar beş yüz, alt yüz kişiyi ağır makineli tüfeklerle şöyle öldürdüler. Harçık ırmağına koydular, ırmak kırkırmızı aktı. Yanız bir kadın kendisini suya attı, kaçtı kurtuldu." Yine Haydar Dede adlı asker anlatıyor: "Bomba atıp içeri girdiler. Yetmiş üç kişiyi içeren

ait belgeler de gün yüzüne çıkmaya başladı. Son olarak "Kara Vagon-38 Dersim Sürgünleri" adlı belgeselde o dönemde Dersim harekatına katılan askerler konuştu. İki askerin anlatıkları insanın kanını donduracak cinsten...

(Murat Aydin / Cnnturk.com) -- Tarihe "Dersim İsyanı" diye düşmüşlerdi notu, Tunceli'de 1937-1938 yılında meydana gelen oylar için.. Resmi tarih, Dersim'de şakilerin isyanı, ayaklanması bastırıldı diye yazıyordu... Tarihin karanlık sayfalarına gömüldü Dersim'e operasyon; konuşturulmadı, gerçekliğin sırlarını bir türlü aralanamadı. Kimilerine göre Dersim'de bir isyan yoktu, yeni kurulan bir cumhuriyetin kökləri kurmasayıdı; bahanelər bulunup operasyon yapılmıştı. Süt beyazlığıyla ünlü Munzur

basılmış, vergi verilmez olmuş, askerler öldürülmüş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığı tanınmaz olmuştu. Neşteri vurmak gerekiyordu Dersim'e; meşhur o sözlerle dile getirmek gerekirse "Dersim bir çaban başydı, ve koparılması gerekiyordu."

Hangi tarihe inanırsınız inanın, o çaban koparıldı!

Erdoğan'ın tartışma yaratıcı sözleri

Pandoranın kutusunu işte Başbakan Erdoğan açtı, Dersim'de yaşananları "katliam" diye nitelendirecek... Buna benzer bir açıklamayı daha önce de İhsan Sabri Çağlayangil yapmıştı, mağaralara kaçan insanlar dışarı çıkarmak için zehirli gaz bombalarını atıklarını söylüyor....

O dönem Dersim harekatında yer alan emekli generallerden Muhsin Batur ise "Anılar ve

Erdoğan ve Öcalan: Yüksekova olayı bir provokasyon

Erdoğan, "Hakkari'yi Karşıtmak İsteyenler Var" derken, Öcalan; iki kişinin infaz edilmesinin açık bir provokasyon

oldunu söyledi.

Hakkari'de meydana gelen oylara degenin Başbakan Erdoğan, "Bakin bir yıldır sıkıntı yaşamıyoruz ama şurada iki gündür yine Hakkari'yi karıştırmak isteyenler var. Karşıtıyorlar. İşte geliyorlar kamu binalarına bir taraftan saldırıyorlar. Bir taraftan özel bir öğrenci pansiyonunu işgal etme girişiminde bulunuyorlar. Hanı bunların bir defa ülkeyi sevmek diye de bir derdi yok."

PKK lideri Abdullah Öcalan, Yüksekova'da iki kişinin öldürüldüğü saldırıyla ilişkin "provokasyon" yorumunda bulundu. Öcalan, "Gever'deki (Yüksekova) katliam nedeniyle aileler ve halka başsağlığı diliyor, halkımız provokasyonlara karşı duyarlı olmalı" dedi.

BDP'li Hasip Kaplan: Mustafa Kemal yüzlerce kez 'Kurdistan' demiştir

Kaplan: Siyaseti başka partilerin istediği biçimde yapacak değiliz. Hiç bir siyasi parti, diğer bir siyasi partisi şunu bunu yap deme hakkına sahip değil

Şırnak milletvekili, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi Hasip Kaplan, bütçe tasarılarındaki "Kurdistan" ifadesinden dolayı MHP ve CHP' den gelen sert tepkilere, "Siyaseti başka partilerin istediği biçimde yapacak değiliz. Hiç bir siyasi parti, diğer bir siyasi partisi şunu bunu yap deme hakkına sahip değil" dedi. T24'e değerlendirmelerde bulunan Kaplan, hiç bir biçimde geri adım atmayacaklarını "Bütçeden bu ifadelerin çıkarılmasını akıllarına bile getirmesinler" söyleyle vurguladı.

TBMM Genel Kurulu'nda 10 Aralık salı günü başlayacak bütçe maratonu öncesi kriz yaşanıyor. Plan Bütçe Komisyonu'nda BDP'li üyelerin "Türkiye Kürtistanı" ifadesi 2014 Bütçe Kanunu Tasarısı'na girince MHP kanadından çok sert tepki görüldü. MHP Grup Başkanvekili Yusuf Halaçoğlu, TBMM Başkanlığından tasarıyı yeniden bastırmadığı takdirde bütçeyi boykot edeceklerini açıkladı. CHP'de, TBMM Başkanı Cemil Çiçek'e işi düzeltmesi çağrısında bulundu. TBMM Başkanı, Bütçe Tasarısı'ni, BDP'li komisyon üyelerinin Doğu ve Güneydoğu'da ağırlıklı olarak Kurtler'in yaşadığı bölgeleri 'Kurdistan' olarak tanımladığı muhalefat şerhiyle birlikte bastırdı ve gelecek hafta Genel Kurul'da görüşülmek üzere

dağıtımını yaptı.

Kaplan: Meclis zabıtlarına baksınlar Bütçe komisyonu üyesi Kaplan, herkesi ilk Meclis zabıtlarına bakmaları

çağrısında bulundu. TBMM Başkanı Mustafa Kemal'in Kürtistan'a muhtarıyet verilmesi konusunda oturumlar yönettiğini anlatan Kaplan, "Mustafa Kemal yüzlerce kez Kürtistan demiştir. İlk Meclis'te Kürtistan mebusları vardır. Cumhuriyetin kuruluşunu inkar edenlere, dayatma yapanlara boyun eğecek değiliz" dedi.

Melis kırsusundan gelip tartışınlar

"Yasaklı, inkarçı zihniyet bize yön verecek değildir" diyen Kaplan, "geri adım atar misiniz" sorusuna "Asla akıllarına getirmesinler. Bu ifadeleri bütçeden çıkarmak mümkün değil. Kim ne söyleyecekse, tartışacaksa Meclis kırsusundan gelsin söylesin" dedi.

Darbe mi var? Faşizm mi var?

"Kim kimin kimliğini, kültürünü inkar edebilir. Türkiye'de faşizm mi var? Darbe

çıklardı, yedisi erkekmiş. Gerisi kadın ve çocuk."

Belgesele konuşan askerler

birisini de Eskeri Akyol. Dersim

olaylarının yaşandığı dönem 2.

Tabur 9. Bölük'te askerlik yapan

101 yaşındaki Eskeri Akyol,

yaşanılanları vahşet olarak nitelendiriyor begeselde...

74 yıl sonra konuşan Akyol,

Dersim'e Diyarbakır'dan 7 gün

7 gece yürüyerek gittiklerini

or: "Bombaları atmak zorundaydı mağaralara. Sonra gidip baktığımızda öyle çoğu yaşlı benim gibi. Getirip üst üste yiğirdi askerler ve üzerlerine gazağı döküp ateşliyorlardı..."

Öyle canlı canlı..." Eskeri Akyol anlatıyor yine: "Çok öldürdü! Askerlerden de, ahaliden de çok insan öldürdü. Yukarı Kutu deresinde ceset kokusundan durulamıyor.

söylüyor: "Gittikten sonra bizi Ali Boğazi'na verdiler. Gittiğimde askerler evleri yakıydı. Ulaştıkları tüm evleri yakıladı..." Katliamdan kurtulabilenlerin mağaralara saklandıklarını, kimisinin ise Münzur nehrini aşarak İngilizlere ve Ruslara sisindiklarını anlatıyor Akyol...

Üzerlerine gazağı döküp yakıydılar

Mağaralara girmekten korkuyorlarmış askerler, ama "girin" talimatı üzerine askerler mağaraları ateşe veriyor; bu kısmı Akyol şu sözlerle anlatıyor

İnsanları öldürüp atmışlardır. Öylesine felaket görülmemiştir. Askerler Allah'ın merine karşı geliyorlardı ha..." Eskeri Akyol, röportajı yapan muhabirin "Tahminen kaç kişi öldürdünüz?" sorusuna, "Valla ne bileyim işte koşturarak ateş ediyoruk... Kalkıp yalan mı söyleyeyim. Askerlik 'ateş' dediklerinde mecburuk ateş etmeye..." sözleriyle cevaplıyor. Akyol yutkunarak, gözyaşlarını akıtarak anlatıyor vahşeti...

Zamanla öldürmelerin son bulduğu ve sürgünlerin başladığını söylüyor... cnntrk.com

mi var? Darbecilik mi? Diktatörlük mü var?" diyen Kaplan, tepki koyan partilere ince bir göndermede bulundu. Kaplan, "Generallare geri adım attırdık. Alıştırdık. Siyaset de alışır".

Halaçoğlu: 'Türkiye Kürtistan'ı' ifadesi Anayasaya aykırı

MHP Grup Başkanvekili Yusuf Halaçoğlu, Bütçe Kanunu Tasarısı'na yönelik BDP'nin muhalefat serhinde geçen "Türkiye Kürtistanı" ifadesinin Anayasaya aykırı olduğunu, bu nedenle suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı.

Halaçoğlu, "Başbakan, 'Atatürk de bunu kullanmıştır' diyor. Osmanlı döneminde Kürtistan diye belirlenen bölüm ki Atatürk'ün Meclis ikinci gün konuşmasıdır. Bütün geçmiş dönemdeki olayları da özetleyen bir nutku vardır. Bu nutukta o tarih için Süleymaniye Erbil bölgesinde Kürtistan tabiri kullanılır. Tarihin her döneminde de orada Kürtistan vardır ama Türkiye'de yoktur. Başbakan'ın konuşmasında sanki Atatürk 'Türkiye, Anadolu' için kullandı gibi ifade etmiştir. Ama daha sonra bunun oraya ait olmadığını da kendisi açıklamak zorunda kalmıştır. Türkiye'de Kürtistan tabirinin kullanılması söz konusu değildir. Ne Kürtistan milletvekili vardır, ne başka bir şey vardır. Dolayısıyla oradaki çarpıtmalar, aldatmacalar Türkiye için kullanılamaz ve bunu oldu bittiye getirmeye kimsenin de hakkı yoktur"

Политические партии Курдистана разделились в вопросе формирования нового правительства

Политические стороны Курдистана разделились во взглядах на механизм формирования нового правительства: одни говорят, что он должен основываться на количестве мест, полученных на сентябрьских выборах каждой из сторон, а другие требуют национального консенсуса. Хотя официальные переговоры еще не начались, источники "Rudaw" сообщают, что главенство в парламенте и правительстве отдано трем победителям голосования по количеству полученных голосов: "Демократической партии Курдистана" (ДПК), оппозиционному "Движению за перемены" (Горан) и "Патриотическому союзу Курдистана" (ПСК). "Позиция спикера парламента будет решена в пользу "Горан", и скорее всего, это будет Юсеф Мухаммед, а ПСК займет пост вице-премьера Регионального правительства Курдистана (КРГ)", заявил в интервью "Rudaw" высокопоставленный чиновник "Горан".

ДПК – крупнейший получатель голосов избирателей, имеющий право создавать следующее правительство, назна-

чил премьер-министром Нечирвана Барзани, который занимал этот пост в предыдущем правительстве. Перед началом официального обсуждения, в настоящее время стороны пытаются выяснить, будет ли новый кабинет сформирован по количеству полученных в пар-

ти главные стороны планируют сначала достичь согласия по распределению главных позиций в правительстве и парламенте, а затем начать переговоры по более низким из-за трудностей согласования всех этих позиций одновременно.

Ассасард считает, что

ламенте мест, или по национальному консенсусу.

"Трудно сформировать правительство на основе числа мест победивших партий. Правительство должно быть сформировано через национальный консенсус", говорит Фарид Ассасард, член руководства ПСК. Источники сообщают, что

вопрос механизма ставит ДПК в трудное положение. "ДПК находится на перепутье, решая, следует ли принять решение о стратегических позициях самостоятельно или сделать это в координации и консультациях с ПСК, "Горан", и другими сторонами", сказал он.

По словам высокопоставленного чиновника в "Исламском союзе Курдистана" (ИСК), его партия не будет удовлетворена только сервисными министерскими постами, но будет просить и другие руководящие должности. "Если "Горан" и ПСК получат должности спикера парламента и заместителя премьер-министра, то мы, безусловно, будем просить пост вице-спикера, или секретаря парламента, или позиции в совете министров", сказал Мухаммед Ахмед, член политбюро ИСК. По его мнению, независимо от того, какой механизм будет выбран для сформирования нового правительства, "Исламский союз" имеет право просить должности старших министров или глав парламента. Отвечая на вопрос, поддержит ли "Исламский союз" председательство "Горан" в парламенте, Ахмед сказал: "Вопрос должен быть решен в рамках соглашения между всеми политическими партиями".

Ранее Ахмад Рашид, один из руководителей "Исламской лиги Курдистана", заявил "Rudaw" что, "у нас есть право на получение двух регулярных министерств и поста в министерствах услуг". Старшие должностные лица ДПК отказы-

ваются комментировать процесс формирования следующего кабинета из-за продолжающихся переговоров с другими партиями. "У ПСК и "Горан" не должно быть проблем с распределением должностей вице-премьера и спикера парламента, но, в конце концов, все три стороны должны прийти к соглашению, чтобы распределить все позиции, не сталкиваясь с проблемами", отметил Ассасард. Если результаты выборов будут использованы в качестве единственного критерия в формировании следующего кабинета, небольшие партии, скорее всего, будут устранены от работы в следующем правительстве. "Мы не обсуждали детали с ДПК. Но в любом случае, это право Исламского Союза - требовать пост в совете министров или президиума парламента в дополнение к тем министерствам, которые мы можем получить", говорит Ахмед. "На самом деле мы могли бы требовать пост вице-спикера парламента, потому что мы хотим иметь реальное участие в следующем правительстве, и наша цель состоит в том, чтобы получить плюралистическое правительство с участием всех сторон", добавил он.

Арабские лидеры Киркука готовят предвыборную стратегию против курдов

Арабские фракции многонациональной иракской провинции Киркук собрались в Турции, чтобы учредить коа-

дания большой арабской коалиции. На предыдущих выборах арабские фракции в союзе с некоторыми турк-

ренцами, которых насчитывалось около 150, вернутся в Киркук, они встретятся с другими арабскими группами, которые не присутствовали в Анкаре, с целью привлечь их к коалиции. Но, по мнению Аль-Джубури, усилия по созданию единой арабской коалиции в Киркуке являются ошибкой, потому что измененная система подсчета голосов, принятая иракским парламентом в прошлом месяце, играет в пользу малых и средних списков.

"Таким образом, создание единого арабского списка является ошибкой, и было бы лучше для арабов на следующих выборах участвовать двумя отдельными списками", советует он.

По некоторым данным, несколько видных арабских политиков из Киркука отказались принять участие в трехдневной конференции в Анкаре. Среди них Шейх Анвар аль-Аси, Шейх Ибрагим Мхери, Шейх Али Хамдан и другие арабские иракские парламентарии из Киркука, члены Провинциального совета Киркука и вожди племен.

"Я отказался, потому что

я был против проведения конференции в Анкаре", говорит Бурхан Мэхир аль-Аси, член Провинциального Совета Киркука. "Арабы Киркука не достигли соглашения о выборе председателя Объединенного арабского списка на следующих парламентских выборах", добавляет он.

Между тем, Мишаан аль-Джубури сообщил "Rudaw": "Я решил не возглавлять никакие избирательные списки и создать большой арабский список в Киркуке, чтобы участвовать в предстоящих парламентских выборах Ирака".

Он также пообещал не вступать в союз с коалицией Усамы Нужафи, действующего спикера парламента, обвиняя его в тесных связях с "Альянсом Курдистана".

Аль-Джубури, бывший лидер "Блока примирения и освобождения", который выиграл три места на выборах 2005 года. В том же году Аль-Джубури был обвинен в коррупции и отмывании средств, выделенных для охраны нефтяных объектов в Киркуке. Аль-Джубури живет в изгнании в Сирии и владеет телеканалом и газетой.

В Эрбите проходит Международная нефтегазовая конференция

Как мы уже сообщали, третья сессия Международной конференции по

нефти и газу стартовала в Эрбите в понедельник при широком участии местных компаний и иностранных политических и экономических деятелей. Как рассказывает репортер агентства "Shafaq News", конференция продлится четыре дня, при участии премьер-министра Регионального правительства Курдистана (КРГ), Нечирвана Барзани, и других деятелей Курдистана и Турции, в том числе турецкого министра энергетики, Танера Йылдыза, а также политиков и бизнесменов из Курдистана и из-за рубежа. От Ирака не будет ни одного представителя иракского нефтяного сектора, но будет присутствовать иракский вице-премьер, Рож Нури Шавейс.

Как сообщают организаторы, в конференции принимают участие более 100 нефтяных компаний мира.

Повестка дня конференции сосредоточена на нефтегазовом секторе Курдистана и доступных в нем инвестиционных возможностях, а также на экспорте нефти и газа Курдистана на мировые рынки через Турцию. Курдистан имеет запасы сырой нефти, которые оцениваются в 45 млрд. баррелей и огромные запасы природного газа.

Законопроект о нефти и газе Ирака, который был составлен в 2007 году, все еще не согласован парламентом, его обсуждение перенесено на 2014 год.

kurdistan.ru

лицию, целью которой является достижение убедительной победы над курдами во время общенациональных парламентских выборов в апреле следующего года.

Источники агентства "Rudaw" сообщили, что эти усилия возглавляют суннитский политик Мишаан аль-Джубури, который обвиняет курдов в попытке захватить Киркук, и иракский бизнесмен Хамис Ханджар.

Множество арабских политиков из Киркука собрались в Анкаре в воскресенье, чтобы выработать план соз-

менскими коалициями выиграли шесть из 12 мест в парламенте от Киркука. "Я надеюсь, что эта конференция проложит путь для большей конференции в Киркуке, которая сможет привести к объявлению о создании единого арабского списка, чтобы удовлетворить все арабские группы в Киркуке", заявил Омар аль-Джубури, иракский депутат от Киркука. "Лучше объявить о создании коалиции в Киркуке, а не в чужой стране", сказал он в интервью "Rudaw". По его словам, как только делегаты конфе-

ренции, которых насчитывалось около 150, вернутся в Киркук, они встретятся с другими арабскими группами, которые не присутствовали в Анкаре, с целью привлечь их к коалиции. Но, по мнению Аль-Джубури, усилия по созданию единой арабской коалиции в Киркуке являются ошибкой, потому что измененная система подсчета голосов, принятая иракским парламентом в прошлом месяце, играет в пользу малых и средних списков.

"Таким образом, создание единого арабского списка является ошибкой, и было бы лучше для арабов на следующих выборах участвовать двумя отдельными списками", советует он.

По некоторым данным, несколько видных арабских политиков из Киркука отказались принять участие в трехдневной конференции в Анкаре. Среди них Шейх Анвар аль-Аси, Шейх Ибрагим Мхери, Шейх Али Хамдан и другие арабские иракские парламентарии из Киркука, члены Провинциального совета Киркука и вожди племен.

"Я отказался, потому что

я был против проведения конференции в Анкаре", говорит Бурхан Мэхир аль-Аси, член Провинциального Совета Киркука. "Арабы Киркука не достигли соглашения о выборе председателя Объединенного арабского списка на следующих парламентских выборах", добавляет он.

Между тем, Мишаан аль-Джубури сообщил "Rudaw": "Я решил не возглавлять никакие избирательные списки и создать большой арабский список в Киркуке, чтобы участвовать в предстоящих парламентских выборах Ирака".

Он также пообещал не вступать в союз с коалицией Усамы Нужафи, действующего спикера парламента, обвиняя его в тесных связях с "Альянсом Курдистана".

Аль-Джубури, бывший лидер "Блока примирения и освобождения", который выиграл три места на выборах 2005 года. В том же году Аль-Джубури был обвинен в коррупции и отмывании средств, выделенных для охраны нефтяных объектов в Киркуке. Аль-Джубури живет в изгнании в Сирии и владеет телеканалом и газетой.

"Я отказался, потому что

я был против проведения конференции в Анкаре", говорит Бурхан Мэхир аль-Аси, член Провинциального Совета Киркука. "Арабы Киркука не достигли соглашения о выборе председателя Объединенного арабского списка на следующих парламентских выборах", добавляет он.

Между тем, Мишаан аль-Джубури сообщил "Rudaw": "Я решил не возглавлять никакие избирательные списки и создать большой арабский список в Киркуке, чтобы участвовать в предстоящих парламентских выборах Ирака".

Он также пообещал не вступать в союз с коалицией Усамы Нужафи, действующего спикера парламента, обвиняя его в тесных связях с "Альянсом Курдистана".

Аль-Джубури, бывший лидер "Блока примирения и освобождения", который выиграл три места на выборах 2005 года. В том же году Аль-Джубури был обвинен в коррупции и отмывании средств, выделенных для охраны нефтяных объектов в Киркуке. Аль-Джубури живет в изгнании в Сирии и владеет телеканалом и газетой.

"Я отказался, потому что

я был против проведения конференции в Анкаре", говорит Бурхан Мэхир аль-Аси, член Провинциального Совета Киркука. "Арабы Киркука не достигли соглашения о выборе председателя Объединенного арабского списка на следующих парламентских выборах", добавляет он.

Между тем, Мишаан аль-Джубури сообщил "Rudaw": "Я решил не возглавлять никакие избирательные списки и создать большой арабский список в Киркуке, чтобы участвовать в предстоящих парламентских выборах Ирака".

Он также пообещал не вступать в союз с коалицией Усамы Нужафи, действующего спикера парламента, обвиняя его в тесных связях с "Альянсом Курдистана".

Аль-Джубури, бывший лидер "Блока примирения и освобождения", который выиграл три места на выборах 2005 года. В том же году Аль-Джубури был обвинен в коррупции и отмывании средств, выделенных для охраны нефтяных объектов в Киркуке. Аль-Джубури живет в изгнании в Сирии и владеет телеканалом и газетой.

"Я отказался, потому что

я был против проведения конференции в Анкаре", говорит Бурхан Мэхир аль-Аси, член Провинциального Совета Киркука. "Арабы Киркука не достигли соглашения о выборе председателя Объединенного арабского списка на следующих парламентских выборах", добавляет он.

Между тем, Мишаан аль-Джубури сообщил "Rudaw": "Я решил не возглавлять никакие избирательные списки и создать большой арабский список в Киркуке, чтобы участвовать в предстоящих парламентских выборах Ирака".

Он также пообещал не вступать в союз с коалицией Усамы Нужафи, действующего спикера парламента, обвиняя его в тесных связях с "Альянсом Курдистана".

Аль-Джубури, бывший лидер "Блока примирения и освобождения", который выиграл три места на выборах 2005 года. В том же году Аль-Джубури был обвинен в коррупции и отмывании средств, выделенных для охраны нефтяных объектов в Киркуке. Аль-Джубури живет в изгнании в Сирии и владеет телеканалом и газетой.

"Я отказался, потому что

я был против проведения конференции в Анкаре", говорит Бурхан Мэхир аль-Аси, член Провинциального Совета Киркука. "Арабы Киркука не достигли соглашения о выборе председателя Объединенного арабского списка на следующих парламентских выборах", добавляет он.

Между тем, Мишаан аль-Джубури сообщил "Rudaw": "Я решил не возглавлять никакие избирательные списки и создать большой арабский список в Киркуке, чтобы участвовать в предстоящих парламентских выборах Ирака".

Он также пообещал не вступать в союз с коалицией Усамы Нужафи, действующего спикера парламента, обвиняя его в тесных связях с "Альянсом Курдистана".

Аль-Джубури, бывший лидер "Блока примирения и освобождения", который выиграл три места на выборах 2005 года. В том же году Аль-Джубури был обвинен в коррупции и отмывании средств, выделенных для охраны нефтяных объектов в Киркуке. Аль-Джубури живет в изгнании в Сирии и владеет телеканалом и газетой.

"Я отказался, потому что

я был против проведения конференции в Анкаре", говорит Бурхан Мэхир аль-Аси, член Провинциального Совета Киркука. "Арабы Киркука не достигли соглашения о выборе председателя Объединенного арабского списка на следующих парламентских выборах", добавляет он.

Между тем, Мишаан аль-Джубури сообщил "Rudaw": "Я решил не возглавлять никакие избирательные списки и создать большой арабский список в Киркуке, чтобы участвовать в предстоящих парламентских выборах Ирака".

Он также пообещал не вступать в союз с коалицией Усамы Нужафи, действующего спикера парламента, обвиняя его в тесных связях с "Альянсом Курдистана".

Аль-Джубури, бывший лидер "Блока примирения и освобождения", который выиграл три места на выборах 2005 года. В том же году Аль-Джубури был обвинен в коррупции и отмывании средств, выделенных для охраны нефтяных объектов в Киркуке. Аль-Джубури живет в изгнании в Сирии и владеет

Президент Барзани встретился с министром энергетики Турции

Иракский Курдистан и центральное правительство в Багдаде смогут прийти к соглашению по энергетическим сделкам уже в этом месяце. Об этом во вторник заявил министр энергетики Турции, Танер Йылдыз. "[Региональное правительство Курдистана] КРГ и центральное правительство в Багдаде смогли прийти к соглашению об энергетических контрактах", заявил Йылдыз журналистам после совещания, проведенного "Агентством по регулированию энергетического рынка" (EPDK) в Анкаре. В минувшее воскресенье Йылдыз побывал в иракской столице, где он провел переговоры с иракскими официальны-

ник Йылдыз, который присутствовал на крупной энергетической конференции в Эрбилье, заявил, что Турция выступает в соответствии с договором, подписанным с КРГ, добавив, что Анкара надеется, что это соглашение будет осуществляться через трехсторонний механизм, включающий Анкарку, Эрбиль и Багдад. Турецкие энергетические сделки с курдским севером Ирака заключены в обход центральной власти в Багдаде, который настаивает на своих исключительных полномочиях в управлении иракской нефтью, и называет независимый курдский экспорт нефти незаконным.

Турецкий министр: курды и Багдад смогут договориться об энергетических сделках в этом месяце

ми лицами по поводу дорожной карты экспорта нефти из Курдистана и распределения нефтяных доходов между Эрбилем и центральным иракским правительством.

"Мы провели переговоры, как с Багдадом, так и с Эрбилем, чтобы настроить трехсторонний механизм. У нас были очень позитивные переговоры. Соглашения Турции с центральным правительством и ее контракты с северным Ираком являются шагами, которые сгладят путь Ирака. Соглашение, достигнутое между нами, и согласие со стороны центрального правительства в Ираке должны пересекаться в одной точке... Я считаю, что наши иракские братья достигнут соглашения между собой. Я считаю, что они достигнут этого соглашения в декабре", заявил Йылдыз.

Турция стремится продвинуть вперед этот процесс через трехсторонний механизм, который также включает в себя Багдад. Но центральное правительство, которое в течение многих лет сопротивлялось шагам Эрбилия в направлении прямого экспорта, может оказаться трудно убедить. В понедель-

Стремясь не потерять поставки ценной для экономики Турции нефти Иракского Курдистана и оставаться в дружеских отношениях с правительством Аль-Малики в Багдаде, Турция предложила депозиты своих государственных банков для хранения доходов от продаваемой курдской нефти и распределения их между иракскими сторонами.

Отвечая на вопрос относительно реакции США, Йылдыз заявил, что Турция желает согласия центрального иракского правительства на импорт нефти из Курдистана, и хочет инициировать проект сотрудничества, который принесет выгоду всем сторонам. Комментируя экспорт нефти Басры на

и их, в том числе сотрудничеством в энергетической сфере, на пользу Турции, Курдистана и Ирака в целом. Турецкий министр прибыл в Эрбиль в понедельник для участия в ежегодной Международной нефтегазовой конференции, которую турецкий министр охарактеризовал как очень успешную.

мировые рынки через Курдистан и Турцию, Йылдыз подчеркнул, что это предложение было сделано со стороны центрального иракского правительства.

Если Турция поддержит этот проект, поток нефти из иракской провинции по трубопроводу "Киркук-Юмуртлык" увеличится на 600,000-700,000 баррелей в сутки. По словам министра Йылдызы, природный газ и нефть Курдистана будут способствовать нормализации и развитию страны в целом. "Если желаемый результат не может быть достигнут, [стороны] должны будут согласиться с бедностью. Если вы ничего не сверлите, у вас не будет никаких доходов. Это вы-

бор", заявил Йылдыз. "Сейчас, конечно, мяч находится на попе наших иракских братьев. Мы надеемся, что центральный Ирак и Северный Ирак соберутся вместе [чтобы урегулировать споры]", добавил он. На пресс-конференции в кулуарах третьего Каспийского форума в Стамбуле, прошедшего в четверг, министр рассказал о своем недавнем визите в Багдад и о результатах энергетических сделок, подписанных Турцией с курдским региональным правительством (КРГ). "В этой поездке мы поставили перед собой цель прихода к соглашению... Все заминки, которые мы испытываем, должны быть оценены в рамках этой структуры. Такие вещи всегда происходят во время обсуждений, но позвольте мне сказать вам следующее: мы провели очень искренние и братские переговоры с г-ном Хусейном аль-Шахристани [иракским вице-премьером по энергетике]", сказал Йылдыз.

На фото "Reuters": Министр энергетики Турции, Танер Йылдыз, выступает на нефтегазовой конференции в Курдистане.

Парламенту Турции представлен «пакет демократизации»

В Турции на рассмотрение парламента передан так называемый «пакет демократизации», пишут турецкие СМИ. Среди 17 статей пакета имеется и пункт о преступлениях на почве ненависти. Однако предложенные правительством формулировки не предусматривают наказания за преступления из-за сексуальной ориентации или этнической идентичности. В проекте реформ предусмотрено наказание в виде тюремного заключения на срок от одного до трех лет за действия на почве ненависти, основанной на различиях языка, расы, национальности, цвета кожи, пола, инвалидности, политических и философских убеждений, религии или конфессии.

Еще одна ключевая поправка в пакете создает условия для вынесения более тяжелых приговоров в таких случаях как протесты вокруг парка Гези. В настоящее время при вынесении приговора, предусматривающего наиболее короткий срок тюремного заключения

(год лишения свободы на основании статьи 112 Уголовного кодекса Турции), суд может отсрочить исполнение приговора. Поправка, предусмотренная в «пакете демократизации» увеличивает минимальный приговор до двух лет, исключая возможность отложенного исполнения решения суда. Кроме того, согласно пакету, политические партии и кандидаты смогут использовать любой язык или диалект в ходе политических кампаний, в том числе и курдский. Также предусмотрено снятие запрета на курдские названия населенных пунктов. Политические партии смогут внедрить систему совместного лидерства при условии, если такая система предусмотрена в их партийном уставе, и при наличии не более чем двух лидеров. Также партии, которые наберут более 3% от общего числа действительных голосов на парламентских выборах, получат государственное финансирование в размере не менее 1 млн турецких лир. В частности, благодаря этому пунк-

ту курдская Партия мира и демократии сможет также воспользоваться госси-

нансированием.

Также, согласно мерам, представленным в парламент, противодействие силой или иными незаконными способами реализации свободы религиозных верований, мнений и убеждений будет караться тюремным заключением сроком от года до трех лет. Те же сроки будут применены в отношении тех, кто осуществляет вмешательство в выбор образа жизни человеком на основе его веры, мнений или убеждений.

ПСКмедиа

Курдистан скорбит о смерти Нельсона Манделы

Президент Курдистана, Масуд Барзани, говоря от имени народа Курдистана, всего мира и его свободолюбивых людей, выступил с соболезнованиями по

поводу смерти Нельсона Манделы. "Мандела занимает особое место в сердце народа Курдистана, так как наш народ также перенес угнетение и страдания", говорится в заявлении президента.

Президентский офис Курдистана осуждает убийство журналиста

В четверг президентский офис Курдистана выступил с заявлением, в котором осуждает убийство курдского журналиста Кавы Гармияни, совершенное в его доме в городе Калар. Заявление призывает органы безопасности Курдистана расследовать это дело. В заявлении также говорится, что подобные преступления являются недопустимыми в Курдистане, и виновные в убийстве будут привлечены к ответственности.

Парламент Ирака планирует увеличить ассигнования на Статью 140

Председатель парламентского комитета Ирака по 140-й статье, Мохсен аль-Саадун, сообщил в пятницу об инициа-

тиве парламента увеличить ассигнования на осуществление этой статьи конституции в бюджете следующего года.

Как сообщает "Shafaq News", большинство депутатов поддерживают увеличение ассигнований на статью 140 до около 600 млрд. динаров с целью завершения первой фазы статьи. Статья 140 конституции Ирака, ратифицированной в 2005 году, регулирует процесс нормализации ситуации в спорных районах провинций Киркук, Ниневия и Дияла. Установленный конституцией лимит времени этого процесса истек 31 декабря 2007 года. К этому сроку должны были быть реализованы все положения статьи, последним из которых значится референдум, на котором жители провинций должны проголосовать за принадлежность к территориям федерального правительства, Курдистана или за создание самостоятельной административной единицы.

kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 43 (242) 9-15 декабря 2013 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Барзани встретился с посланником Великобритании в сирийской оппозиции

5 декабря президент Курдистана Масуд Барзани встретился с Джоном Уилксом,

ской оппозиции.

На встрече обсуждались вопросы текущих региональ-

представителем правительства Великобритании в сирий-

ных и международных усилий по поиску прекращения войны

в Сирии, а также роль курдов Сирии и усилия КРГ в этих вопросах. Президент и посланник также говорили о подготовке к конференции "Женева II", которая должна состояться в начале следующего года, и об участии в ней сирийских курдских представителей.

Президент Барзани вновь заявил о том, что военное решение кризиса в Сирии неприемлемо, а основные оппозиционные группы должны уважать и признавать права курдов в Сирии.

Нечирван Барзани: Мы потеряли великого сторонника демократии, терпимости и мира

Сегодня мир потерял великого политического лидера, который ценил демократию и мир больше, чем свою собственную, потерянную в тюрьме.

жизнь. С величайшей скорбью мы узнали о кончине Нельсона Мандэлы, человека, который олицетворял борьбу за человеческое достоинство, равенство и чувство справедливости. Хотя у него не было возможности посетить Курдистан, он очень сочувствовал курдскому движению, и несколько раз давал понять, что наша борьба за выживание и справедливость была всеобщим призывом. Мы также чувствовали, что у нас было много общего с видением Мандэлы будущего его страны. Мы восхищались его призывами к прощению, терпимости, ненасильственным политическим решением, и установлению истины и примирения. Для нас Мандела является великим напоминанием того, что годы лишения свободы и страданий могут быть превращены в огромную силу, работающую на благо общества, человеческого достоинства и новых источников вдохновения.

Самый важный урок, который я лично получил из жизни Мандэлы, было признание несправедливости в прошлом и сосредоточение на будущем улучшении человеческих условий. Мандела учил нас, что мы можем преобразовать себя и наши общества, делая все, что в наших человеческих силах, чтобы избежать мести. Поступая таким образом, он изменил свою собственную страну и ожидания большинства политических лидеров. Он учил весь мир, что смирение в сочетании с решимостью могут перенести ход истории в конструктивное русло. Хотя мы лишились великого лидера, слова и дела Мандэлы останутся с нами в течение нескольких поколений, в человеческой борьбе за обеспечение лучшей перспективы для человечества. Нам будет не хватать большого сторонника демократии, терпимости и ненасилия.

**Нечирван Барзани,
Премьер-министр Регионального
правительства Курдистана**

Президент Барзани встретился с послами Кувейта и Японии

4 декабря президент Курдистана Масуд Барзани отдельно встретился с послами Кувейта и Японии в своем офисе в Салахаддине, чтобы обсудить двусторонние отношения.

Новоизбранный посол Кувейта в Ираке, Гасан Абдулбари, объявил, что его страна в ближайшее время откроет свое генеральное консульство в Эрбилье. Президент приветствовал этот важный шаг со стороны правительства Кувейта, и сказал, что это будет способствовать дальнейшему укреплению связей между двумя сторонами.

В ходе отдельной встречи

президент Барзани встретился также с послом Японии в

сских беженцев в Курдистане. Японский посол сказал, что

Ираке, Масато Такаока. На этой встрече, стороны обсудили события в Ираке и бедственное положение сирий-

цель его визита в Эрбиль состоит в обеспечении помощи его страны сирийским беженцам в Курдистане.

Департамент внешних связей КРГ провел встречу для дипломатов, работающих в Курдистане

целый ряд областей, в которых мы можем сотрудничать: политическая, экономическая, культурная, образовательная, а также социальная", сказал министр Мустафа. "Все эти области помогают навести мосты между правительствами, а также между нашими народами". Он призвал дипломатов продолжать поддерживать политический процесс КРГ и консолидацию демократии в Курдистане и Ираке.

Министр также подчеркнул дружественную политику Регионального правительства Курдистана в отношении соседей, в том числе и в энергетическом сотрудничестве с Турцией. "КРГ не имеет никакой

скрытой повестки дня. Доходы от экспорта нефти пойдут в

государственную казну Ирака", заявил министр Мустафа. Генеральный консул Исламской Республики Иран, Сейед Азим Хоссани, который также является деканом дипломатического корпуса, поблагодарил министра Мустафу

и его департамент от имени дипломатов. Он сказал: "Успешное проведение выборов в Курдистане и Ираке является одним из наиболее важных

достижений на Ближнем Востоке". В ходе встречи несколько других дипломатов и представителей обменялись с министром мнениями по различным вопросам. В работе совещания приняли участие представители Ирана, Египта,

России, Иордании, Палестины, Великобритании, Республики Корея, Объединенных Арабских Эмиратов, Соединенных Штатов Америки, Турции, Германии, Польши, Голландии, Италии, Румынии, Франции, ООН и EUJUST LEX ("The European Union Integrated Rule of Law Mission for Iraq" – Миссия ЕС в Ираке по интеграции верховенства закона). От Департамента внешних связей КРГ на встрече присутствовали Карван Джамал – заместитель начальника департамента; Диндар Зибари – заместитель начальника департамента по работе с международными организациями, Сихам Джабали – помощник руководителя департамента, а также ряд советников и глав отделов.

kurdistan.ru

ТӘSİSCİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR SULEЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Azərbaycan şöbəsinin redaktoru:

Ramiz Cəbrayılov

Xüsusi müxbir:

Sakit ÇIRAQLI

Региональный корреспондент:

Усуб ТЕЙФУР

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

www.diplomata-kurdi.com

Ünvan: Bakı şəhəri 40, küçə

S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakū 40, soqaq

S.Məhmandarov xani 25, mal-17

Adres: Bakı 40, ulica S.Mehmandarov

dom 25, kv.-17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılb səhifələnib və

"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500